

پنستون بنی

گنہ

په راديو افغانستان -

کښی دښاغلي کشکي خدمتونو لمانځنه

«راډيو افغانستان دښاغلي صباح الدين کشکي دتصدي په دوره کښی ډیر په زړه پوری پر مختگ کړیدی او باید دغه پر مختگ دوا موکړی «اطلاعاتو او کلتور وزیر دکتور محمد انس دښاغلي کشکي دخدای پامانی په محفل کښی دراديوکار کوو نکي مخا طب کړل او ددوی دهمکاری او وظیفی پیژندنی روحیه یی وستایله .

داطلاعاتو او کلتور وزیر وویل دهر آمر مهمه وظیفه داده چه دخپلی مر بوطی دستگاہ کارکوو نکي وروزی اوددوی دو وظیفو په پرمخ بیولو کښی هیڅ ډول لار بنسودنی ونه سپموی .
خپلو زیر دستانو ته واك وړ کول او ددوی تشویق دوظیفو په اجرا کولو او د کارو نو په ښه کیدلو کښی لویه برخه لری ، دکتور محمد انس زیاته کړه چه ښاغلي کشکي د خپلی تصدی په موده کښی دغه مهمه وظیفه سرته رسولی ده .

دکتور محمد انس ښاغلي کشکي ته دده په نوی وظیفه کښی دبریالیتوب هیله وکړه .
دراډيو افغانستان نشراتی آمر دکتور عبدا لطیف جلالی په یوه وینا کښی دښاغلي کشکي خدمتونه یاد کړل او هیله یی وکړه چه دراديوکار کوونکی دهمکاری درو حیی په اثر چه دده دتصدي په دوره کښی پیدا شو یده ، دراديو افغانستان انکشا فی پرو گرامونه وړاندی بوزی .

ښاغلي کشکي په دغه محفل کښی چه دسنبلی په ۲۳ نیټه له غرمی نه پخوا په لسو بجو په راډيو افغانستان کښی جوړ شوی و وویل چه که څه هم له صمیمی او وطن پالونکی همکارانو څخه لری والی وده نا گواره کار دی خود یوی آزادی او بیطرفی ورځپاڼی له لاری ټولنی ته خدمت به دغه کار جیره کړی .
په پور تني عکس کښی ښاغلي کشکي داطلاعاتو او کلتور د وزیر او معین او دراديو افغانستان د کارکوونکو سره دخدای په امانی په حال کښی لیدل کیری .

دراډيو افغانستان ټول کارکوونکی دښاغلي کشکي خدمتونو او کارته چه دخپلی تصدی په وخت کښی یی سرته رسولی دقدر په ستر گه گوری او په ژوند کښی ورته بر یالی توبونه غواړی .

بېشتمه - خوا ننده معروف راديو و تلويزيون ايران او اوما سرما - رقاصه مشهور هندی - هنرمندانیکه درسا لگر د پنجا همين سال استرداد استقلال وطن بکابل آمده و کنسرت های جالب و قابل توجهی اجرا نمودند .
عکاسی مستمندي

پروگرام های آموزنده

گرفته است - بوده، ضمناً در اکثر پروگرامها رشته بحث از کمترین ادوار تاریخ کشور شروع شده و در برخی از آنها از زمان ظهور تمدن اسلامی در افغانستان، آغاز یافته و در بعضی تنها از تاریخچه همان موضوع شروع و سپس در باره سیر تکاملی آن، در دوره پنجاه سال اخیر به صورت مکمل و مفصل، بحث شده است.

آزادی ملل، موقف افغانستان در جوامع بین المللی، مجاهدات و فداکاریهایی که در راه استقلال صورت گرفته است، تحولات موسیقی افغانی و سوابق درخشان موسیقی در افغانستان، لویه جرگه ها و امور پارلمانی و وضع اداری مملکت و بسا موضوعات دیگر را میتوان نام گرفت.

برگزاری مراسم باشکوه بنجاهمین جشن آزادی وطن و علاقه فراوانی که مردم پاکنها دو آزادیخواه کشور برای تجلیل آن، نشان دادند، کارکنان رادیو افغانستان را بر آن واداشت تا امسال، در روزهای فرخنده جشن، بیش از پیش، برای دلپسند ساختن پروگرام های جشنی رادیو، فعالیت کنند و مطالبی ارزنده تر و

آموزنده تر از آنچه که معمولاً همه ساله در چنین روزها - عرضه میهودند، به شنوندگان عزیز رادیو تقدیم نمایند.

درین شماره

آنچه بیش از هر چیز، در تهیه و تنظیم این پروگرام ها جلب توجه میکند، این است که در کار فراهم آوردن مواد آنها، به یک سلسله منابع و مدارک مهم و معتبر مراجعه شده و همچنان با عده کثیری از اشخاص خبیر و با صلاحیت که در طی نیم قرن اخیر با موضوع مورد بحث سرو کار داشته اند، مصاحبه و مذاکره صورت گرفته و از اطلاعات ایشان، استفاده شده است.

هنر - در خدمت مردم ...
تاریخ یوه پانه ...
شوخی با کلمات ...
صفحه میرمن ها ...
پښتو مشاعره ...
شما و رادیو افغانستان ...
دمنځنی ختیځ بحران ...
دنیای شما عران ...
یک داستان کو تاه ...
دخیال دنیا

خوشبختانه - عده کثیری از صاحب نظران و ارباب اطلاع، که دلی از مهر وطن، آکنده دارند و به مفاخر ملی، عشق میورزند، از تصمیم کارکنان رادیو حسن استقبال نمودند و در تنظیم پروگرامهای جالب و شنیدنی رادیو، به همکاریهای ذقیمتی، دست زدند که به تصدیق عموم شنوندگان، حق مطلب بخوبی ادا گردید و یک سلسله موضوعات مفید که فراهم آوردن هر جزء آن، حاصل کار و کوشش و تتبع مدت های مدید بود، از طریق امواج رادیو، به شنوندگان محترم تقدیم شد.

دراديو افغانستان دمیزان دمیاشتی پروگرامونه صفحه دوستان ودهها مطلب مهم وخوا نندنی دیگر ...

مختصر اینکه به جرأت میتوان گفت که پروگرام های ایام جشن امسال، خلاصه معتبری از تاریخ ترقیات و تحولات افغانستان در نیم قرن اخیر بوده و جای خوشوقتی است که شنوندگان صاحب ذوق رادیو هم با ارسال نامه های تشویق آمیز خویش، کارکنان رادیو را در اجرای این پروگرام ها - مورد قدردانی قرار دادند. بر افتخار این موسسه افزودند و برای رادیو، همین تشویق بهترین مکافات است.

در تمام این پروگرام ها - هدف تهیه کنندگان، بیش از هر چیز، نشان دادن انکشافات و تحولات افغانستان در جریان نیم قرن گذشته یعنی بعد از استرداد استقلال و شرح و توضیح فعالیت های گوناگونی که در رشته های مربوطه صورت

از جمله این موضوعات - پروگرام های مربوط به زراعت، صحت عامه، مخابرات، معارف، تجارت، معادن صنایع، ادبیات و هنر، تحول حیات نسوان، امور راهسازی و ساختمانی (فواید عامه) تعمیم عدالت، تنظیم بیشتر امور قضائی، مبارزات افغانستان در حیات سیاسی به طرفداری از -

هنري خبرونه

دسنبلې ۲: د دوستو هیوادو د هنرمندانو نمایشونه په داسې حال کې چې همایونی اعلیٰ حضرت او علیا حضرتی معظمی ملکي په سلطنتي لوژ کېنسي حضور درلود، د شپې په ۸ بجو او ۱۵ دقیقو دکابل نندارې په تالار کېنسي پرا نستل شول.

دا اطلاعاتو او کلتور د وزارت په بلنه د هنري نمایشونو د نندارې دپاره والا حضرت شهزاده احمد شاه او نور گران شهزادگان، دکابل فاتح والا حضرت ما رشال شاه ولی خان غازي، دسلطنتي درندي کورنۍ ځیني غړي، دصدارت وکیل ډاکتر علی احمد پوپل، دشورا ددواړو مجلسو نو رئیسان، قاضي القضاة دکابینې ځیني غړي، دایران داقتصاد وزیر ډاکتر نقی علیخانی، دهند دتجارت وزیر د نیش سنگه، دهند ستره سیا ستمداره میر من و جا یا لکشمی پناهته، خان عبد الغفار خان، عالیرتبه ما مورین اوپه کابل کېنسي او سید و نکي کورديپلو ما تیک دخپلو میر منو

ښاغلی نصر الله حافظ
چې دراديو افغانستان د هنر او ادبیاتو دمديريت د پښتو څانگي دمړستيال په حيث مقرر شويدي

سره ورغلي وو.

هغه وخت چې همایونی اعلیٰ حضرت او علیا حضرتی معظمی ملکي سلطنتي لوژ ته تشریف یوړې - ټول بلل شوی کسان ودریدل او په دغه وخت کېنسي شا هی سلام وغږول شو.

دامریکي دمتحد وولایاتو، ایران، هند، ترکی، شوروی اتحاد، دالمان داتحادی جمهوریت اودجاپان د هیواد هنرمندانو د هیواد دخپلو اکی دپنځو سم جشن په مرا سمو کېنسي دنمایشونو د اجرا کولو دپاره، کابل ته راغلي وو. ددغو هیوادو د هنرمندانو نمایشونه چې د شپې په ۱۱ بجو او ۴۵ دقیقو ختم شول، په هغو کېنسي نغمی، سندرې، نڅا گیتار، مدم په توری او سپر سره د حرکاتو اجرا کول، محلي نڅاوی او شعبده بازی شامله وی.

دنمایشونو له شروع کیدلو څخه پخوا دا اطلاعاتو او کلتور دوزارت معین ښاغلی محمد خالد روښان، دهمایونی اعلیٰ حضرت او علیا حضرتی معظمی ملکي حضور ته د هیواد د آزادۍ د پنځو سم کال مبارکي ورکړه او وی ویل:

داجتماعي، سياسي، اقتصادي، فرهنگي او کلتوري ژوند په بیلو بیلو ساحو کېنسي د هیواد پرمختگونه چې په حقیقت کېنسي دافغانستان دخاوري دتمامیت دپایښت او ټینگوالي متضمن دی، ډیر زیات زموږ دخوښی، هیلې او د زړه دډاډ سبب گرزی، له دی امله لهر نظر نه خوشالی او ښادی کوو او ډیر خوشاله یو چې زموږ دوستو هیوادونه هم زموږ سره په دغو ښادیو او خوشالیو کېنسي همناوې.

لکه د تیر کال په شان بیا دوستو هیوادو یو شمیر هنرمندانو د افغانستان په دغو د خوشالی او افتخار نه ډکو ورځو کېنسي زموږ په ملی جشن کېنسي گډون کړیدی. ښاغلی روښان په دغو پختو روځو کېنسي دوستو هیوادو د هنرمندانو گډون دافغانستان سره ددوی د هیوادو د نړیوالو او د دوستو د علاقو ډیره ښه ښکارندوی او همدا راز د دوستو هیوادو د هنرمندانو او هنر، کلتور، موسیقي او ادبیاتو سره زموږ د خلکو دزیاتو روابطو او بلد تیا سایی و باله او وی ویل:

زموږ دعصر هنري او کلتوري ښی ښایي او انگیزی دملتونو دنژدیوالی آشنایی او دسولې او دوستۍ په لار کېنسي ستر رول لري. دا اطلاعاتو او کلتور د وزارت

معین زیاته کړه: زموږ پرتله له دی چې دغه ښه روش ستا یو، په بین المللی ساحه کېنسي دخپلو ښو پاتې په ۱۲مخ کېنسي

ښاغلی محمد رفیق صادق
چې دراديو افغانستان د هنر او ادبیاتو د ادارې د ډرام او اودیالوک دمديريه حيث مقرر شويدي.

هنر در خدمت مردم

طرح و ترتیب از : رؤف راصع

پښتون ږغ - مجله خواندنی خانوادگی شما ، به منظور ارتقای هنر ملی و کاوش طرق عملی در راه تأمین بیشتر آسایش زندگی هنرمندان ، یک بار دیگر دست به یک عمل جالب زده و با طرح اقتراح هنری خود گفتگوی بی طرفانه و دوستانه اش را پیرامون مسأله هنری کشور ، با اهل ذوق و فن ، آغاز می کند .

هدف ما از نشر این سلسله مطالب ، احیای مجدد هنر اصیل افغانی و نجات بخشیدن آن از سقوط و انحطاط میباشد ، گفتگوی ما - سرازین شماره ، با نشر پناسخ بناغلی سید مهدی شفا معاون موسسه هنر تیاتر و دایرکتور تروپ آریانای ریاست کلتور که زود تر از پناسخ های دیگر واصل شده است ، آغاز می یابد و در آینده نیز ، با نشر هر نوع انتقاد و نظری که در راه بهبود هنر ملی ما مفید باشد ، این بحث را با صاحب نظران ادامه خواهیم داد. اینک به اجازه شمادر قسمت اول ، سوالهای خود را مطرح می کنیم و در قسمت دوم ، جوابهای بناغلی شفا را مورد اشاعه قرار میدهیم و اما در شماره های آینده ، تنها به نشر جوابهای رسیده به ترتیب شما ره سوالها اکتفا میشود .

سوالها :

به کار انداخت ؟

شفا غلی سید مهدی شفا

۴ - چندی قبل خبری مبنی بر اینکه امکانات تهیه فیلم های داستانی در کشور فراهم می گردد ، درجراید نشر گردید ، با توجه به اینکه شرایط موجود ، چه از نگاه کمبود هنرمند و چه از نظر کیفیت ارزش هنری ، این امر را ممنوع می سازد ، ساده ترین طرق عملی را برای رفع مشکلات تهیه فیلم های داستانی ، بگوئید ؟

۵ - اگر در مرحله اول تهیه فیلم های داستانی به تربیت دو بلور های ورزیده ، برای دو بلاز فلمهای خارجی و رفع این نیاز ملی اقدام گردد ، چطور است ؟

۶ - صحبت در باره سینماست لطفاً با توجه و مطالعه اساس های روانشناسی ، در باره تأثیر ورود فلمهای میندل و فاقدا ارزش هنری سکسی و کاوبایی که جز تجسم صحنه های لخت و خلاف عفت عمومی و نشان دادن جدال های امیر ارسلانی ، دیگر

۱- در چند سال گذشته مخصوصاً در اواخر دوره حیات مرحوم استاد لطیفی هنر نمایش در کشور واقعاً پیشرفت خوبی نموده و درآمدهایی که از نگاه رژی و دیرکت ، دکورشن و مکیاز و تمثيل موفقیت خوبی داشت به معرض نمایش گذاشته می شد ، علت اینکه بعد از مرگ استاد ، نمایشات ننداری ها از نگاه کمیت و از لحاظ کیفیت در جهت معکوس تفاوت بارزی نموده و هر روز هم وقفه های طولانی تری بین دو نمایش ایجاد میگردد و هم از ارزش هنری درامه ها کاسته شده ، چیست ؟

۲ - برای احیای هنر قدیم افغانستان ، چه امکانات و شرایطی و از طرف کدام موسسات و دوائر ، باید به وجود بیاید ؟

۳ - چگونه ممکن است استعداد های نهفته جوانان را بر انگیزت و آنرا در یک جریان مفید اجتماعي

هنری ندارند ، چه میگوئید به نظر شما آیا دیدن این فلم ها با محدودیت هایی که برای خواست ها و تمایلات و غرایز جنسی در محیط موجود است ، وسیله خوبی برای تحریک «امیال سرکوفته» مردم نمی باشد ؟

بقیه در صفحه ۲۹

په افغانستان کښی

د مارکوپولو د سفر ځینی یاد داشتونه

ترجمه اولیکنه: احمدواغزی

ډیر عزت سره تیر کړل او په ۱۲۹۵ کال کښی بیرته وینس ته لاړل. په دی وخت کښی په ایټا لیه کښی دوینس او جینوا بنا رو نو سره تجا رتی رقابت در لود او کله کله به یی په منځ کښی جگړی هم کیدلی. په یوه جگړه کښی دوینس قوا وو ماتې وکړه او مارکو پولو د جینوا د قوا وو له خوا و نیول شو او د جینوا په محبس کښی ولوید. په همدغه محبس کښی ده دیو بل سړی په همکاری خپل د سفر یاد داشتونه ولیکل چه مو نر یی په لنډه توگه دافغانستان څخه د تیریدو په وخت کښی ځینی یاد داشتونه را اخلو.

په یوه بیړی کښی له وینس څخه را وخو ځیدو د مد یترانی څخه تیر شو لومړی (اکر) بیا بیت المقدس او تر هغه ځایه لیا س ته لاړو. چه د غلته د مغلو د لښکر او د مصر د اسلامی دولت د عسکرو د جگړو په میدا نونو کښی واقع شوی وو او د غلته دوا مداره جگړه روانه وه. کله چه هلاکو بغداد و نیو او اسلامی خلیفه یی په ډیره غدارۍ وواژه مغلو کوشش کاوه چه وینس خو مسلما نانو ته یوا ځی په مصر کښی د هغوی محلی په شاکرۍ بلکه په سوریه کښی یی هم دمغلو په مقابل کښی بری وموند. له دی کبله چه ددغه جگړو څخه په ډډه شو بیرته روم ته لاړ او دهغه ځای څخه ښی لاس ته راوگرځیدو (پا تی په ۲۳ مخکښی)

دی څر کند کړی خو د خپل عصر دمو هو ماتوتر اغیزی لاندی هم نه دی راغلی.

که دا سی وای نو ده به ټول لی هغه کیسی او نکلو نه چی افسانوی رنگ لری او له حقیقت څخه لری ښکاری پخپلو یاد داشتو نو کښی قید کړی وو چی په هغه حال کښی به دده سفر نامی دو مره اهمیت چه او سی لری نه در لود.

مارکوپولو د ایطالیی دوینس د نیار او سیدو نکۍ وو په ۱۲۶۰ کال کښی کله چه دی شپږ کلن وو پلاری نیکولو پولو دده له تره مافو سره د سوداگری دپاره قسطنطنی ته لاړ او دی یی له خپلی مور سره په وینس کښی پرېښود. نیکولو پولو او مانیو کریمیا او بیا د کسپین دبحیری شمالی څنډی (سرای) ته ور سیدل پدی وخت کښی دمغلو یرغلونو په هغو سیمو کښی ددی ته مخه نه ورکوله چه بیرته وینس ته لاړشی. نو لومړی بخارا او بیا تر پیکنگ پوری پرمخ لاړل او هلته د مغلو خاقان توبیلای (دچنگیز لمسی) دوی سره ښه وضعه وکړه او یو کال وروسته یی رخصت کړل.

دوی بیرته وینس ته راغلل او دوه کاله وروسته د مغلو د خاقان دغو ښمتنی سره سم د مارکو پولو سره په (۱۲۷۱) کال کښی یو ځل بیا د چین په لور و خو ځیدل او له دری نیوکلو څخه وروسته، پیکنگ ته ورسیدل. هلته یی ۱۷ کاله په

د دیار لسمی میلادی پیری دسترو او مهمو پېښو څخه یوه هم په ختیځو هیوا دو نو کښی دوی یزی سیاح مارکوپولو سفر دی. د هغه نه مخکښی اروپا یانو دا یشیا او نورو قارو په باره کښی لږ معلومات در لودل. په خپل محدود محیط کښی یی د قرونو و سطی دنیمکړی تیاو سره مبارزه کوله. کله چه مارکو پولو ختیځ ته بالخاصه چین ته داوږده سفر څخه وروسته اروپا ته له ځان سره ډیر شرفی شیان لکه مسالی ورینمین ټوکران او دافغانستان څخه ځینی شیان وروپل نو ارو پایان د یوی پراخی نړۍ له عظمت او بی ساری شتمنی نه خبر شول نو دزیا تو معلوما تو او گټو اخستلو لپاره د ختیځی نړۍ په لور هڅی کولو ته متوجه شول. هغوی دی هدف ته درسیدلو دپاره دنوو ښو بحری لارو په لټه کښی شول او په پای کښی دبحری نوو لیاوو په کشفیدو سره په جهان کښی یو لوی بدلون راغی. غربیان ختیځو هیوا دو ته ورسیدل او د تجارت لمن پراخه شوه ترڅو چه استعماری اقداماتو با ندی هم پیل و شو.

مارکو پولو پخپله د متو سطی طبقی سړی وو اوله همدی کبله یی پخپلو یاد داشتو نو کښی دمنځنی سویی دخلکو احساسات څر گند کړی دی او هر څه چه یی لیدلی په ساده توگه یی قید کړی دی. د هغه ډیرو برخو کښی انتقادی نظر نه

مختصر بحثی در پیدایش هنر

نوشته: عیدی محمد خرسند

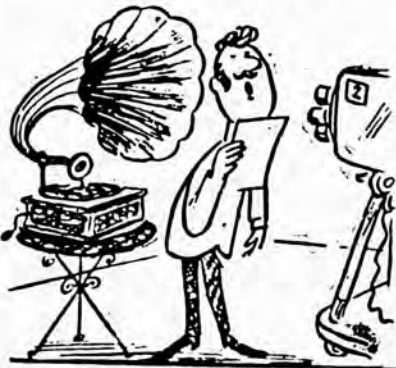
ایران و هند و چین رسیده است. فرهنگ سومری یکی از فرهنگ‌هایی است که از ۳۶۰۰ تا ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد بر شرق نزدیک استیلا داشته است، در خصوصیات ادبیات بین النهرین - نظر دانشمندان بر آن است که از ادبیات مصر مقدم بوده، کهنه ترین ادبیاتی است که اسناد آن ملاحظه شده است.

راجع به هنر مصر نظراتی موجود است، بعضی می گویند که در هنر مصر، رنگ ثبات و تغییر ناپذیر و شکون وجود دارد با اینکه میگویند ساختن تصاویر و مجسمه های انسان در هنر مصری همیشه حالت دیدن از روبرو را نشان میدهد و نظایر اینها واقع آن است که هنر مصری حتی آنچه مربوط به دوره سلطنت قدیم است به شکل عجیبی حالت نشاط و حساسیت دارد.

بعلاوه این هنر بسیار مفصل و پیچ در پیچ است، به بناهای عظیمی همچون سر اهرام و ابوالهول و مجسمه

«بقیه در صفحه ۲۵»

تاریخ تکرار میشود!

- وحالا شما پرو گرام «تلویژن» ما را تحت عنوان «خواننده نهایی پنجاه سال قبل» استماع میفر ما یید...!

دیگر ملل مشرق - در سوا حل رود خانه نیل و فرات مستقر گردیدند، کاخ های مجلل ساختند و برای دلخوشی زنانشان جواهر زیبا درست کردند و باغها و گلستانهای به وجود آوردند و گلپای رنگارنگ و درختان گوناگون در آن پرورش دادند.

از روی لوحه های باستانی سومری چنان دانسته شده است که یکی از لوحه ها نواختن چنگ را همراه با سرود آفرینش آدمی نمایش میدهد. مسلم است که سومریان و جانشینان ایشان موسیقی می نواختند و با بسیاری از حالات موسیقی همچون طبل، زنگ، فلوت، بوق، شیپور و عود آشنایی داشته اند.

به این ترتیب میتوان تکامل هنر سومری و بابل و اکسوری را تقریباً از ۳۰۰۰ ق.م تا چند قرن پیش از میلاد مورد تحقیق قرار داد. چون در آن وقت خط منجی رواج داشته و هم نوشتن آن يك اندازه مشکل بوده از این لحاظ اکثر آنها دارای مهری بوده که تاکنون بعضی از شواهد آن در بعضی از موزه های دنیا نگهداری شده است.

فرهنگ بین النهرین تا مدت‌های زیادی در تحت فرمان دستگاه های مختلف سومری و بابلی و اکسوری و کلدان چنان دوام یافت که توضیح تأثیر آن در اقوام دیگر به صورت صحیحی کارد شواری شده است این فرهنگ در ظرف مدت سه یا چهار هزار سال در حال پیشرفت بوده در تمام این مدت از این مرکز به اطراف آن اشعه بی پراکنده شده است، همین اشعه است که بسوریه و مصر و الجزایر و حتی اراضی وسیع اطراف مدیترانه انا تولی وارمنیه و

«هیدریک ویلیم وان لون» در کتاب (دوشستان بشر) مینکارد: «وقتی کودک صحیح و تندرستی، خوب خورده و خوش خفته و کاملاً سردماغ است، گاهی برای اینکه شادی و دلخوشی خود را برساند، صداهایی از گلو بیرون میدهد. اشخاصی که در اطراف فاش هستند، درست معنی این صدا را نمی فهمند، ولی برای خود کودک همین صداها در حکم موسیقی و آواز است و میتوان آنها را نخستین مرحله آشنایی طفل در عالم هنر دانست. این کودک همینکه قدری بزرگتر شدو توانست بنشیند، باخمیر نان گلوله ها می سازد. این کار او نیز برای اطرافیانش معنی و اهمیتی ندارد، ولی برای خود او به منزله ورود در جهان هنر و هنر مند ی میبا شد و در مواقع میتوان گفت که به مجسمه سازی شروع کرده است و وقتی به سن چهار سالگی رسیده و دستهایش به اطاعت مغزش در آمد، بنای نقاشی را میگذارد.»

وی علاوه میکند: «ملل و اقوام نیز حکم همین طفل را دارند» در واقع مراحل انکشاف بشر در خصوص هنر همین طور بوده ابتداء در خانه بی سکونت مینمودند، آنرا با کشیدن خطهای که از نظر خودشان مطبوع و زیبا بود، زینت میدادند و به بدنه غار هاییکه در آنجا منزل داشتند، تصویر فیله و گوزنها را می کشیدند و تخته سنگ ها را به صورت دختران و زنانی که مورد نظر آنان بود، نقش می کردند. با مرور زمان فعالیت شان در قسمت کشیدن نقش ها و غیره به اساس مفکوره های ابتدایی شان پیش میرفت پس از آنکه مصری ها و بابلی ها

شوخی با کلمات

نو شته : باریک

دو بازو بوده و هر دو بازو هم مربوط بخودشان اس

وحید - ای برادر! همی د یوا ریکه بین دو حویلی واقع میشود هم از نظر حق ملکیت بهر دو خانه والا

تعلق میگیره و هیچ کدام شان حق ندارند بابالای دیوار مشترک کدام دستک بیندازند ویاتصرف بکنند .

فرید - خوب آگه شخصی مخالفت میکنه و روی دیوار مشترک دستک می اندازه. خو اونو عرض و داد اس و بگیر و نمان اس . . . ولی آگه بازوی

آغا زاده از بازوی چوکی سینما میگذره وبا ارنج جناب شان پهلو فیل خوده اذیت میکنن چه چاره .

وحید - یگانه چاره اش ایس که مناصفه پول تکت چوکی پهلویش نیز از وی اخذ گردد . . . و درین صورت اس که هرکز پا از گلیم و بازو از چوکی فرا تر نخواهد رفت.

فرید - خوب حالی نوبت سوال آزمه اس .

وحید - سوال کو، نه شیر واری، **فرید** - همی - آرزو - چه معنی داره .

وحید - آرزو یعنی - عقده - یعنی - کمپلکس .

فرید - نفهمیدم رفیق چو گفتی دلیلش را بیاور .

وحید - بارها آرزو کرده ایم که ایکاش سرک ما بحیث سرک مو رذ استفاده قرار بگیره و پیاده رو بحیث پیاده رو . . . ولی افسوس یکعده از ما - خدا یا رجان ما خدایارجان

ما دگه چه بگویم (بقیه در صفحه ۲۵)

خنده بنه ما نند یخ . . انسانه بلرز ه مندازه . . . اینا نی خودت همی ما نند یخ - ویا - یخ وش . . . ره معکوس بساز .

فرید - یخ وش . . . یعنی ما نند یخ

وحید - بلی بلی یخ وش معکوسش بساز

فرید - یخ . . . وش . . . معکوسش . . . شوخی -

وحید - دیدی . . . دیدی که شوخی های تو معکوساً متناسب اس یعنی ما نند یخ آمده میله را نه . . . بهر صورت بهتر اس که

کلماته. کو تاه کو تاه تفسیر کنیم و

فرید - خو حالی زود شو سوال کو که مه کار دارم . . .

وحید - همی - ارنج - چه معنی داره .

فرید - ارنج یعنی اذیت کننده . . .

وحید - چطور . . .

فرید - گاهگاه سینما رفتی .

وحید - چرا نی بصد ها بار .

فرید - یکعده از تماشاچیان همینکه روی چوکی خو نشستند.

هر دو ارنج خوده نیغ نیغ از د و بازوی چپ و راست چوکی میگذرانند

و این دو بازو که از حدود خود تجاوز کرده اند ما نند دو عدد قنادق

تفنک بدو کرده دو نفر از بینندگان بیچاره که اتفاقاً بچپ و راست وی نشستند اند چخ شده میره و بدون آنکه خودشان ملتفت باشند ساعت

هاباعت اذیت طرفین میشوند . اینان تصور میکنند که چوکی سینما هم ما نند چوکی شخصی شان دارای

فرید - نواول بره مه بگو که ای قاموس اس یا دایره المعارف .

وحید - ای سوال بی مقدمه تو آگه شوخی نباشه حتما کدام معماس .

فرید - نی مه بکلی جدی استم . چند هفته اس که ما و تو شوخی ره با کلمات شروع کردیم نه هنوز

از ردیف (الف) نگذشته ایم . پس به این عرض و طول نباید نامشه قاموس بگذاریم بلکه بهتر اس دایره المعارف لقب بتیمش .

وحید - آگه راس بگویم گناه از خودت اس نه از قاموس . . . تو روی کلمه

اقدرمی پیچی . اقدر میپیچی که خدا گردنمه نگیره . . . اودرزادیم

لنگی خوده اقدر بگرد سرش نمی بیچانه .

آخر . . دل زپر گفتن بمیرد دریدن گرچه گفتارت بود در عدن . از همی خاطر طول و تفصیل اش که شوخیهای معکوساً متناسب اس .

وبجای ای که آمده گرم بسازه و

متصدی پرو گرام تلویژن به شرکت کننده : وحلا میتوانید سلام های خود را به خانم تان بفرستید . . . !

مقام معنوی زن

پیامبر اسلام (ص): بهشت را زیر پای مادران میداند، و مقام معنوی زن در اسلام به اندازه بالاست که رفتار مرد را با زن مقید بعد از آن کرد و مستم و آزار در باره زن را گناه عظیم شمرده است.

یکی از دانشمندان شرق گوید:

اهمیت مقام معنوی زن بدین جهت است که اگر او را در صلاح و صدق و صفا براند، بمقام فرشته میرسد و اگر بسوی فساد و کذب و ریا رانده شود از شیطان پست تر میشود. شاعر ضمن اشعار در این باره چه خوب گفته:

وهی شیطان اذ افسدتها

و اذا صلحتها فهی ملک

(یعنی اگر زن را فاسد کنی شیطان است و اگر اصلاح گردانی فرشته است)

تیهوتر تیب از: سیما سرو ری

زن و زیبایی

ما همه زنان، زیباییها را بیشتر از هر چیز دوست داریم. و اکثر زنان اهتمام زیاد تر بزیبایی دارند، تا در هر موقع و مکان زیبا تر از همه باشند.

چنانچه بقول برخی از هنرمندان سینمایی: زیبایی زن در چشمان او است. زیرا کاری را که چشم می تواند بکند، هیچ جادوگری قادر بدان نخواهد شد. بعضی دیگر از مثلین، زیبایی زن را نهفته در لبهای وی دانسته اند: چه ایشان می گویند که هیچ قدرتی ما نند لب متسلط در افراد نیست.

اما نظر ستاره معروف هالیوود بریجیت باردو، به گیسوی زن است. چون او شخصاً زلف دراز را بر تمام زیباییهای زن ترجیح میدهد. بعقیده او زن با داشتن موی دراز،

زیباست و بس، چنانچه وقت زیادی را با مرتب ساختن موها بیهوش سپری می نماید.

اما دانشمندان و فضلا، زنان فهیمه، نکته ستیز و زحمتکش را بیشتر ستوده اند. زیرا عقل و دانایی زن را زیبا تر جلوه میدهد. و زن فهیمه همیشه از عقل کارگرفته و در آغوش خوش شبعختی بسر میبرد. او با حسن رفتار و کردار، رضایت اطرافیان را جلب نموده و مورد اعتماد همگان قرار میگیرد. از زیبایی زن، سخن گفتن او است. چه سخنان تحقیر آمیز، بی جا و غرض آمیز، نظا هر (بهشت گویی و غیبت) که متأسفانه حتی بعضی از خانمهای تحصیل کرده هم بدین درد بی درمان مبتلا می باشند. از حیثیت یک زن میگذرد. زیرا الفاظ خشن و ناگوار چه در محیط خانوادگی و چه در محیط اداره یا مکتب، باروی سرک یادر بقیه در صفحه ۲۵

طریق استعمال تیپ ریکاردو تیپ

بیغله مهریه رفیق مدیره ارتباط عامه رادیو افغانستان (نفر دوم از طرف راست) که با استفاده از یک بورس رادیو بی بی سی در انگلستان، به ازدیاد معلومات رادیویی خود میپردازد، با معلمه کورس و چند تن دیگر از پرودکاسترها، طریق استعمال تیپ ریکاردو و تیپ را که یکی از اساسیهای مهم کورسهای (اورسی) رادیو بی بی سی میباشد، می آموزند.

دینتو مشاعر ه

دسنبلې په ۹ د پښتونستان دورځي په افتخار له راډيو افغانستان څخه د پښتو ټولني او راډيو افغانستا ن گڼه مشاعره خپره شوه چه په هغې كښي ډيرو پيا وړو پښتنو شاعرانو او اديبانو برخه واخستله ، ددې مشاعري په شروع كښي چه د پښتو ټولني دمشر پوهاند صديق الله رښتين په وينا پرانستله شوه ، داکتر عبداللطيف جلالی درا دیو افغانستان دشراو آمر په لنده وينا كښي وويل :

درو او محترمو اوریدونکو !

هر کال دسنبلې په نهمه نیټه ، دپښتو نستان دورځي په افتخار ، دپښتو ټولني او راډيو افغانستا ن گڼه مشاعره خپريږي ، ددې درني ، او وياړلي ورځي ، دنورو شاندوارو مراسمو په څنگ كښي ، دپښتو د مشاعره هم ، ځانته خاص اهميت لري ، ځكه دلته دپښتني شاعرانو او اديبانو په آثارو كښي ، مونږ هغه له جوشه ډكه جذبه وینو ، په كومه كښي ، چه دپښتون قام سپيڅلي او پاك ازما تونه ، تمثيليږي پدې قومي اشعارو كښي هغه سوز او گداز پروت دي ، چه دپښتون قام دنیکمرغه مستقبل ، دآرزوگانو او هیلو مزی ددوی دځلانده ماضی ډله ویاړه ډكوكار نامو سره نښلوي او د تیرو افتخاراتو په تاد او باندي ، دوی دنوی ژوند ودانولو ته رابولي ؛ دا اشعار دقومي او ملی حرکت او جنبش دهغه کاروان دجرس آوازدي چه هنگامه ئي هيڅکله دزمانی په دهلیزو نو كښي نه خاموشه كيږي ، او همیشه به دپښتنو دلاری هادی او مشعل وی ، زه خپلی خبری نه اوزدوم او پداسی حال كښي چه دراديو افغانستا ن لوی ستودیو ته دپښتني شاعرانو او اديبانو دراتك شكريه ادا كوم . دپښتو ټولني له مشر پوهاند صديق الله رښتين څخه غواړم ، چه دادرنه مشاعره پرانيزي .

ای ستاره ! که درخشش چشم اورا داری ،
ای ابریشم ! که نرمی زلف اورا داری ،
ای کلاب ! که طراوت رخسار اورا داری ،
ای مرجان ! که سرخی لب او را داری !
ای مروارید ! که سفیدی دندان او را داری ،
ای شهد ! که شیرینی دهان او را داری .
ای صدف ! که صفای پنا گوشت او را داری ،
ای عاج ! که لطافت گردن او را داری ،
ای انار ! که برجستگی پستان او را داری ،
تا اینجا همه زیبايید .
اما: تو ای که قلبی از سنگ داری ،
چرا زندگی مرا از گون میخواهی؟

ای جنگهای انبوه !
ای بنته های خوشبو !
ای آبشار های سرد !
ای جویبار نقره فام !
ای پیشه های شاداب !
ای گلپای قشنگ !
ای صخره های عظیم !
ای کوه های بلند پایه !
ای دره های پرپیچ !
ای انعکاس ! ای ندای باوفا !
ای ساربان ! ای گله بان ! ای چوپان !

به حال رفتبار من ، نظر اندازید .
مرگ بیرحم بر من میازد ،
آخ ، کمک کن ای آنکه کمکی از دستت ساخته است .

ای محبت صادق وای وفا !
ای امید ! ای ثبات !
ای وحشت ! ای تردید !
ای جذبۀ شیرین ! ای انگیزۀ سرور !
ای وا همه ! ای - همدردی !
ای طنین نشاط بخش موسیقی !
ای آه وناله وای فریاد قلب !

ای زندگی ! ای عشق ! ای مرگ نافرجام !
آخ به حکم ضرورت جای خود را عوض کنید .
چطور میتوانید ناظر فرو ریختن يك قلب باشید ...
قلبی که آکنده از عشق است .

که خواندن مذکور به اصطلاح موسیقی «بی سر» می باشد به عقیده ما رادیو نباید محل تمرین چنین اشخاص باشد. بلکه به اشخاصی اجازه داده شود تا در رادیو پارچه های موسیقی شانرا اجراء نمایند که از طرف استادان فن پارچه های شان تأیید گردیده باشد. ممکن است رادیو درین قسمت شرایطی داشته باشد اما نمیدانم باز هم چرا به چنین پارچه ها موقع نشر در رادیو داده میشود.

در مورد پروگرام روز های تعطیل باید تجدید نظر کامل به عمل آید زیرا درین روز شنوندگان بیشتر به رادیو علاقه می گیرند و آن را به حیث و سیله سرگرمی شان استعمال می نمایند اگر پروگرام این روزها دلچسپ نباشد در آن صورت شنوندگان بیشتر متاثر خواهند شد گرچه پروگرام چند ساعت محدود روز جمعه دلچسپ است اما نمیتوانم همه پروگرامهای روز های جمعه را دلچسپ بخوانم. گرچه رادیو پروگرامی به نام اوضاع اقتصادی جهان و داخل کشور نشر می کند و چند پروگرام اول آن دلچسپ بود اما درین اواخر این پروگرام هم به مرض یکنواختی مبتلا گردیده و غیر از ارائه يك ارقام وارداتی و صادراتی از داخل کشور موضوع مورد علاقه دیگر تهیه نمی-
(بقیه در صفحه ۲۷)

میدهند که با شنوندگان حرف می زنند جملات به اصطلاح «کتابی» را استعمال نمایند، زیرا استعمال لغات ثقیل و جملات کتابی شنونده را متوجه غیر حقیقی بودن حرف زدن نطق ساخته و حالت طبیعی را از بین می برد و قتی نطق شنونده را مورد خطاب قرار میدهد، باید ادای کلمات و استعمال جملات طوری باشد که در محاوره روز مره دونفر آنرا تعقیب می نمایند البته مقصداً این نیست که نطق مطلب را بصورت ادبی ادا نکند بلکه میشود مطالب را با حفظ اصالت ادبی آن در جملات بسیار ساده تقدیم شنونده کرد. به عقیده من اصلاح این امر و متوجه ساختن نطقان و مسئولین تهیه پروگرام به این نکته مهمترین اصل در طبیعی ساختن تقدیم مطالب می باشد، نکته دیگر قابل تذکر اینست که باید رادیو بکوشد تا در ساعات اخیر نشرات خود توازن نشر خبر و راپور تاژها و مطالب تفریحی و سرگرم کننده را مدنظر بگیرد زیرا در همین ساعات همه شنوندگان از کارهای روز مره خلاص شده و می خواهند ساعتی از رادیوی خود برای رفع خستگی و خوشی استفاده نمایند.

در قسمت پروگرام هایی موسیقی رادیو در این اواخر گاهی بینظمی دیده میشود به این معنی که خواندن هایی از رادیو پخش می شود که هر شنونده می تواند تشخیص بدهد

آنچه به نظر من از همه بیشتر در رادیو قابل دقت و تأمل است، موضوع تهیه و تربیه نطقها و نطقه ها و سبک معین رادیویی میباشد، گرچه مدت طولانی از عمر رادیو افغانستان سپری شده اما تا حال بد بختانه ما نتوانسته ایم یک عده نطقان ورزیده غیر از چند نفری محدودیکه هستند، تربیه نماییم، مخصوصاً این امر در مورد نطقان پښتو بیشتر صدق می نماید چنانچه اگر نطق و نطقه پروگرام کورنی ژوند پښتو که در هفته سه روز به ساعت ۷ و ۱۵ دقیقه صبح انتشار می یابد عوض نگردد شاید بیش ازین برای شنوندگان قابل تحمل نباشد.

همچنان در پروگرام خاص رادیویی گاهی احوال بررسی نطق پروگرام با شنوندگان و خداحافظی و اینقدر در هر پروگرام بعین جملات و عبارات تکرار می شود که مزیت اصلی پروگرام را از بین می برد درین قسمت باید توجه خاصی مبذول گردد تا از اینقدر احوال بررسی و خداحافظی بی مورد در هر پروگرام با شنوندگان رادیو جلوگیری بعمل آید. درست است که این امر وسیله ایجاد علاقه خاص شنونده با پروگرام می گردد اما اگر در هر پروگرام بعین شکل تکرار شود انزجار او را بار می آورد.

موضوع دیگر در نظر داشتن سبک مخصوص رادیو است. در پروگرام های رادیو، نطقان نباید وقتی نشان

د منځني ختيځ بحران

د محمد گلاب ننگر هاري په قلم

په عربو باندې داسرائيلو دغور - خنک او برغل خطر په مخه زيا تيري اود اسرا ئيلو واکمنو دوړې دېکې په يو ډير خرگند شکل سوا شوي دي. په بين المللي لحاظ دحالاتو رفتار د عربو په مرسته او بښيگړه نه دي او له دې حالت سره د عربو بې ملکو نو ترمنځ ديو څه سردجوشي ملگر تيا اسرا ئيلو ته دا جرئت ور کوي چه يو قدم نورهم را وړاندې اوپه خپلو مطا لباتو کښي يوه کلمه بله هم زياته کا ندي .

داسرا ئيلو داطلا عاتو دوزير وروستي وينا دا اند يښنه نوره هم قوي کړه چه اسرا ئيل په عربو باندې ديوي بلې لوي حملې دپاره سا عتونه څه چه دقيقې شماری .

دگو نار يارنگ دکو ششو نو اوتلا شونو په مقابل کښي يوه خرگنده تخر يبي اودنارامي نه ډکه اسرا ئيلي رويه ، عربو ته داسرا ئيلو دنام نهاد حکومت دا گواښ چه څو پوري مونږ سره مخ په مخ خبري ونه کړي شي تر هغې پوري به اسرا ئيلي پو ځونه په نيو لو ځايونو باندې ناست وي او داچه اسرا ئيل وايي د عربو له خوا اسرا ئيلو ته د عسکري شکست ورکولو هيڅ امکان او احتمال وجود نه لري او بالاخره دا چه اسرا ئيل وايي دالفتح عربي موسسي ملي مجا هدي د عربو له خوا د اور بند دما تولو مرادف دي ټولي داسي خبري دي چه داسرا ئيلو عزائم او نيټونه په ډاگه رسوا کوي .

په عربو ملکو نو با ندي لکه از دن

سوريه او متحد عربي جمهوريت داسرا ئيلو له خوا د نسبتاً وړو مگر گرمو او پر له پسې حملو نه هم دا صفا صفا را خيژي چه دوي يوخوا په عربو کښي دو يري اوتر هي روحی پس رفتگي زيا تول غواړي او له بلې خوا د عربو دمقاومت او ټينگار يوه ژوره عسکري اندازه اخلي .

د عربو ملکو نو دمشرانو په وينا او اعلا ميو کښي ددي حقيقت وجود له ورايه ځليري چه اسرا ئيل ديوي بلې لويې حملې دپاره په مختلفو لحاظو نو لاري چاري برا بروي. په دې توطئه او مقدمه چيني کښي يوه ډيره لويه برخه دتور او تهمت همده چه اسرا ئيل يي په مختلفو سويو په عربو دو لتو نو با ندي لگوي همدا اوس چه دملگرو ملتو نو دا منيت شوري په ميز با ندي داسرا ئيلو کوم شکا يت دبحث دپاره پروت دي دا يو خرگند او صريح تهمت دي ځکه چه دملگرو ملتو نو دڅار گړندو ډلي درپوت له مخه دملگرو ملتو نورمنشي اوتانت امنيت شوري ته ويلي دي چه اسرا ئيلو چه د عربي متحد جمهوريت دحملې په نامه دخپل شکا يت په متن کښي دکومو مړو اوز خميانو ذکر کړي دي ددي دعوي دلثبوت دپاره دوي دهرقسم دليل او قريني په پيش کولو کښي پاتي را غلي دي حتی اسرا ئيلو هغه امبو لانس ته دسرور دننه کولو دپاره هم دملگرو ملتو نو څار گړندو ته اجازه ور نه کړه په کوم کښي چه ددوي په قول اسرا ئيل مړي زخميان بار کړي شوي وو .

روابطو او سولي دهد نو په پيروي يو ځل بيا په دغو دخوشالي نه ډکو او بختور و ور څو کښي ددوستو هيوادو هنر مندا نو ته ښه راغلي وايو او هيله من يوچه زمو نږ دخوښي او خوشالي نه ډکو ورڅو څخه ښي خاطرې دخانه سره سوغات يوسي .

دهر هيواد هنري هيئتو نه د دوي دپروگرام له ختميدو څخه وروسته په داسي حال کښي چه ددوي دهيوادو سفيران حاضر وو په سلطنتي لو ژو کښي دهما يوني ا عليحضرت او عليا حضرتي معظمې ملکي په حضور مشرف شول او اعليحضرتينو په هغو باندې مهر ياني وکړه .

په دغه وخت کښي دا طلا عاتو او کلتور وزير ډا کتر محمد انس هم حاضر و .

دسنبلې ۲۷: ښاغلي عبدالله غمخور دراديو افغانستان دپښتو نستان د پروگرام مدير او انجنير مير جمال الدين صدری دراديو دتخنيکي امریت د حفظ او مراقبت مدير چه دوه هفتي پخوا دافغانستان اوشوروي اتحاد تر مينځ دکلتوري قرارداد په اساس ددغه هيواد دراديوئي او تلويزيوني مؤ سساتو د ليدلو دپاره شوروي اتحاد ته تللي و بيرته کابل ته راغلل .

دموسیقی دهنر تاریخ ته یوه کتنه

دحافظ لیکنه او تتبع

مطرد

دموسیقی د پیدایښت موضوع دهنر دتاریخ سره اړه نهلری بلکه د فلسفی او خلکو پیژندنی سره اړدی اړخ لگوی . انسان نه یوازی د تمدن دتکا مل په لار کې بلکه دپیدا یښت له لومړی وخته دموسیقی سره سر او کار درلود چه په دی خبره کې دتعب او حیرانتیا هیڅ ځای نشته لکه ځنکه چه مونږ زویو ته وگورو نو وینوئی چه هغوی همدموسیقی راز راز آوازونه او غږونه لری . او دمرغانو خو دستونی جوړ بنسټ داسی دی چه ښکلی او په زړه پوری آوازونه ئی تیاره موسیقی ده انسان وروسته له هغه چه په خپل وجود کی ئی دموسیقی نعمت و لید نو دزویو څخه ئی یو قدم وړاندی کیدښود اودژوند په لومړیو مرحلو کی ئی د آواز په مرسته وکړای شول چه دموسیقی آلات اختراع کړی . دلرغون پیژندلو دتبع او خپر نو په نتیجه کی دموسیقی دوه آلات پیدا شوی دی چه په پوره اطمینان ویلای شو چه دغه آلات دپبری ددوری

دوروستیو وختو پوزی اړه لری چه دغه دموسیقی آلات دوه قسمه شپیلی دی چه یوه یی د هوسی له ښکر څخه جوړ شویده او دا ور څخه خرنندیری چه دموسیقی استادانو دنو موری هنر دپرمختک په لاره کی کړندی قدمونه اخیستی و دغه شپیلی په اصل کی دری سوری لری چه یو دبل سره مساوی فاصله لری . او په یوځل ورڅخه پرله پسې خلور آوازونه اوځی . په بدوی او وحشی قامونو کی همدموسیقی داسی آلات لیدل کیری چه دجوړښت طرزئی دومره آسانه ندی ددغی خبری د تائید لپاره داتلسمی پیړی دیوه سیلانی (کوک) یادداشتونه چه دلوی اوقیانوس دټاپو گانو داوسیدونکو په باب ئی کښلی دی شاهد راوړی شو .

دتولوتاماء داوتائیتی دټاپو یو مشر ماته دافرصت راگر چه کولای شم چه دهغوی د ملک دموسیقی سره بلدیت پیدا کړم - خلور تنه ساز یانو شپیلی وهلی چه دغو شپیلو هریوی دوه سوری د رلودل چه له هریوی څخه خلور آوازونه وتل نو دغه شپیلی د معمولی شپیلیو په څیر وهل کیدله . خو خبره دلته ده چه هغه به ئی د خولی په ځای د پزی د سوری له لاری پوکولی . او په گوته بانندی به ئی بل سوری بندیده څلور تنو سندر غاړو د موسیقی د نغمو سره خپل آوازونه برابرول . ددی کنسرت له سر تر پایه بس یوه نغمه غږیدله شپیلی او ډول د موسیقی هغه یوازینی آلات دی چه داوتائیتی د ټاپو اوسیدونکی ورسره آشنا دی دغه شپیلی دبانس له لرگیو څخه

ازغم عشق توای آفت جان!
هر کجاشو رو فغان سر کردم
من همان طایر بشکسته پرم
که تا سازی این طالع شوم
بعد ازین قدرت پرواندارم هرگز

نای بشکسته ی چوپانم من
که دگر ناله ی من، غلغله برپانکند

من همانم که شکستم دادی
از در خانه بروم کردی
برختم سیلی حرمان زدی از روی جفا
وزره طعنه برابم گفتی:

تو غریبی، تو فقیری، تو نداری
چیزی

دور شو، دور، زپیش رخ من
که هزاران چون تو
هست دیوانه و سودایی من

•••

اینک ای دشمن جان، از بر تو
میروم همره رسوا دل من
میروم زانکه مرا چیزی نیست
اید ریغ از من و تنهادل من

محمد اکبر (اکبری)

جوړ شوی او یوفت اوږد والی لری . او ډول ئی د معمولی ډول په څیر دیو استوانه شکل لرگی څخه جوړ شوی چه په یوسر ئی د نهنګ پوستکی اچول شوی او بلی خوانه سوری لری .

ډوله په لاسو و هی خونه شی کولای چه ددوه ډولونه آوازونه سره برابر کړی پداسی حال کښی چه د شپیلی آوازونه سره برابر یزی د فلوټونو د آواز دبرابری لپاره یوه پاڼه د لولی په شکل د فلوټ په لاندی خوله کی ږدی او بیاسی په وهلو پیل کوی ترڅو چه ورڅخه مطلوب آواز اووځی .

تسلی دا کترانه

داکتر به مریض - آیا خود را
خوشبخت نمیدانید که مردم شما را
در تلو یژن تماشا میکنند ...!

دنیای شاعران

شانه...

بیا جانا که بالایت به بینم چو ماه نو سرا پایت به بینم
 بیک مژگان زدن گردد منو و اگر در چشم خود پایت به بینم
 به بینایی خوشم ای نور دیده که هر دم روی زیبا ییت به بینم
 گل من گر بسوزم ، جایدارد به بزم غیر اگر جایت به بینم
 نهام سجده پیش او چو محراب به دیواریکه امضایت به بینم
 بگو مجنون ! چه گویم از زیانت اگر در خیمه ، لیلایت به بینم

بسا زم شانه از نام شایق
 که تا زلف سمن سایت به بینم

شایق جمال

جام خاموش

هزار عقده پیچیده در کلو دارم از آن بیاد تو بارنج و غصه خو دارم
 درون سینه مرا گریه های پنهانی است اگر چه پیش کسان خنده رو برو دارم
 بزم غیر اگر همچو جام ، خاموشم به پیش همفسان ناله چون سبودارم
 مرا که نیست بدل آرزوی گلچیدن دگر ز سیر گلستان چه آرزو ، دارم
 درین چمن که مرا نیست بی تو هم نفسی بیا بیا که دمی با تو گفتگو دارم

بصبح خاطر من نیست ابر کینه وفا!
 که من صفای دل از باطن نکو دارم

حسین وفای سلجوقی

از: صابر هروی

بگنجد ، یا زنگنجد!

دلی دارم که در صحرا نگنجد غمی دارم که در دنیا نگنجد
 فروریزد گر از چشم سرشکی همین یک قطره در دریا نگنجد
 به آیین من وارسته سامان منی هر گز نباشد ، ما نگنجد
 برندی آنقدرها شهره گشتم که از این بیشتر رسوا نگنجد
 مرا در این سر پرشور ، هر گز بجز سودای او ، سودا نگنجد
 چنان خود کرده ام بارنج و خواری که در قلبم ، خوشی اصلا نگنجد
 درینجا ، حال دل ، ناگفته بهتر که این افسانه درهر جا نگنجد

درین شهر پرافسون و ملامت
 چه غم ، صابر بگنجد ، یا نگنجد

فرستنده: سرشار شمالی

رفتم مرا ببخش و مگو: او وفانداشت
 راهی بجز کریز برا یم نمانده بود
 این عشق آتشین پر از درد و بی امید
 دروادی گناه و جنونم کشا نده بود

رفتم که داغ بوسه پر حسرت ترا
 با اشکهای دیده زلب شستشو دهم
 رفتم که نا تمام بما نم درین سرود
 رفتم که با نگفته بخود آ برو دهم

رفتم، مگو ، مگو که چرا رفت، ننگ بود
 عشق من و نیاز تو و سوز و ساز ما
 از پرده خموشی و ظلمت، چون نور صبح
 بیرون فتاده بود بیکباره را ز ما

رفتم که کم شوم چو یکی قطره اشک کرم
 در لابلای دا من شبرنگ ز ندگی
 رفتم که درسیا هی یک گور سرد و تار
 فارغ شوم ز کشمکش و جنگ زندگی

من از دو چشم رو شن گریان گریختم
 از خنده های وحشی تو فان گر یختم
 از بستر وصال ، به آغوش سرد هجر
 آورده از ملامت وجدان گر یختم

ای سینه در حرا رت سوزان خود بسوز
 دیگر سراغ شعله آتش ز من مکبر
 میخواستم که شعله شوم ، سرکشی کنم
 مرغی شدم بکنج قفس بسته و اسیر

رو حی مشو شم که شبی بی خیر خویش
 در دامن سکوت ، بتلخی گر یستم
 نالانز کرده ها و پشیمانز گفته ها
 دیدم که لایق تو و عشق تو نیستم.

(فروغ فرخزاد)

کوچ...

میرفت

میرفت و برلبش سخنی تلخ ، مرده بود
میرفت و بر تنش هوسی گرم، خفته بود !
میرفت و نا شنیده مرا داستان هنوز ،
بس قصه گفته بود!

میرفت ...

میرفت و دامنش همه رنگین زنگ من
گریان ز کرده ها و شیمان ز گفته ها

میرفت ...

میرفت و زخم بوسه من روی گونه اش،
گریان نموده بود تمام نهفته ها !

آمد ...

باخته آمد از ره و شعری نخوانده خواند
آن آشنا که رفت و ندانست کیستم .
پنداشت ، قصه است که «بدنام»
کشته ام .

پنداشت ، هرزه شاعر این شهر
نیستم .

• • •

برگرد ...

برگرد! ای رمیده و وحشی که سالهاست
در انتظار آمدنت ، شعر گفته ام ،

برگرد!

برگرد ، سالها ،

بیا دات ای گریخته! آنی نخفته ام ،

• • •

برگرد!

برگرد تا بیای تو ریزم سر شکها

برگرد ! تا برای تو خوانم ترانه ها .

برگرد ...

خوشه پروین

بعد ازین در چشم بلبل آشیان خواهم گرفت
کیف مخصوصی ز سیر بو ستان خواهم گرفت

آه سردم ، میشود از سینه تنگی برون
تا نفس باقیست راه آسمان خواهم گرفت

تا که جان دارم ، نما یم خدمت پیرمغان
تا توان دارم ، بگف رطل گران خواهم گرفت

داد عشرت رادم گم آسمان مهلت دهد
گام دل را کانچنان خواهم ، چنان خواهم گرفت

ریشه تاك نشاط از خشك گردد، باك نیست
خوشه پروین زدست آسمان خواهم گرفت

یافتد اندر تنزل ، یا بماند پایه دار
بعد ازین از عزم و همت ، امتحان خواهم گرفت

گرچه مردم از فراقش، مدعی شادان مباش
از «نوید» وصل جانان، بازجان خواهم گرفت

استاد «نوید»

بر گرد ، نام چیست ، گنه چیست ، رفتی برو
ننگ چیست ؟!

برگرد ، پایکوب سر این فسانه ها!
رفتی ؟ تو عشق شاعر این شهر
نیستی ؟

رفتی رفتی!

رفتی ، برو ولیک به پیش که میروی ؟
رسوادرین دیاری و دانند کیستی ،
برو ...

نصرت رحمانی

یادها و گذشته‌ها

نوشته: اکرم عثمان

یادآوری قابل توجه

بمنظور قدر دانی از ذوق و استعداد جوانانیکه قدرت‌ترسیم صحنه‌هایی از گوشه و کنار اجتماع را در لفاغه داستان دارند، تصمیم گرفته‌ام که ازین پس تا آنجا که امکان داشته باشد، داستان‌های کوتاه اثر نویسندگان داخلی را در این صفحه چاپ کنیم و از درج داستانهای خارجی، خود داری نمایم.

البته این تصمیم ما تا هنگامی‌جامه عمل خواهد پوشید که داستانهای داخلی، چه از حیث سلاست انشاء و چه از لحاظ جالب بودن سوژه، ارزش

«اداره»

میگذاشتند. من بی دلیل از صدای باران بدم می آمد، ساعت‌های پشت شیشه‌ها به تپ تپ پای باران گوش میدادم و به قصه‌های مادرم که گفته بود «پل پای باران مثل پای جن‌ها گرد و بپن است» چرت می‌زدم. لکن بر رغم تمام اینها بارانهای گرد پا و کوله پهلو به پهلو از آسمان در سرای خانه ما پائین می شدند و جایی برای بازی و شیطنت‌های من نمیگذاشتند.

با هر شبی که باران می‌بارید و با هر روزی که آسمان صاف می‌بود، در برون و درون خانه ما چیزهایی اتفاق می افتاد و چیزهایی فرق می‌کرد

هنوز خنک بود و هنوز من و مادرم شبها زیر صدای می خفتیم و بر روی سوراخهای کوچک دروازه و کلکین‌های خانه پرده‌ها را می کشیدیم.

بعد از ساعتی وقتی مادرم از کار خیاطی و نصیحت فارغ میشد، مرا از یاد میبرد و به خود و خیالهایش صدایش مثل آهنگ چوبیاری بود که پنهانی از کند مزاری بگذرد و ترانه آبها را ترنم کند.

من از گپهای مادرم زیاد خوشم نمی آمد. چه او بیشتری نصیحت میکرد و از چرکی دست و پا و لباسهای من نالید. صدایش بیحد صمیمی و آرام بود و هیچگاه چنان حرف نمی‌زد که گوشها را بیازارد.

من ظاهراً به گپهای مادرم گوش میدادم و از ترس یا تملق نگاهم را به صورت مهربانش میدوختم، اما هوشم جاهای دیگری می‌بود، لحظه‌یی

تار کاغذ پران را می کشیدم و با خیالم بر سر بامها میدویدم و لحظه‌یی دگریخن و گریبان بچه همسایه را

سیاه، قدر است میکنم. حیران و کودکانه گفتم: - مادر جان تو خودت بگو که من کی کلان میشوم؟

با صدای آرامی جواب داد: مشرم نمیدانم.

اما متعاقباً با اندوه فروانی گفتم: پانزده یا شانزده سال بعد. و این بسیار دیر است.

بعد چابک چابک شانه را در رشته‌یی از موهایش فرو برده به پائین کشید و عمداً تلاش کرد از پنجه شمی که آزارش میداد، فرار کند من که از گپ‌های معنی دار ما درم چیز درستی نفهمیده بودم، همچنان حیران حیران او را نگاه میکردم و می‌خواستم از صورت غمین و آرامش چیزیی بفهمم، ما درم زود متوجه شد و گفتم: بچه جان مادرت پیر شده، آیا موهای سفید مرا می بینی؟

نزدیک رفتم و بموهایش دقیق شدم دیدم که چند تار موی نقره‌ی بین و خاکستری اینجا و آنجای سرش رویده است. چیزی نگفتم و ما درم

گاهی لحاف صدلی کهنه میشد و مادرم چاک و چیره آنرا میدوخت و زمانی از سوراخهای کوچک سقف خانه ما، باران چک چک و یگان یگان می‌چکید و من کاسه یا لگنچه را زیرش می‌گذاشتم.

در یکی از روزها که مادرم سرش را با شانه چوبی و کلفتی که خوب آنرا چرب کرده بود، شانه می‌زد، آه تلخی کشید و پرسید: بچه جان! تو کی کلان میشوی؟

مادرم تا آنوقت هرگز چنین چیزی از من نپرسیده بود و خودم نیز نمیدانستم که کی روزهای کودکی به آخر میرسد و من باریش و پروتهای

زما اوبنکی زما سترگی

ای سو ز وونکو ا وینکو زما په
تودو بارخوگانورا توی شیء. اولبرمی
زړه ته ډاډ و ر کړی. څرنگه چه
تا سی دمهر او وفا سر چینه یا سستی
او ستا سی په راو رید لو زما د زړه
څخه غمو نه لری کیری. اولکه د پسرلی
دغو ټیو غو ندی په مو سکا شونډی
بیر ته کووم. او هم د بلبلاو او مرغانو
آوازونه ډیر ښه را بانندی لگیری .

ای تودو اوبنکو توی شیء او وچ
با ټه می لامده کړی، ځکه چه ستاسی
دو چیدو سره ز ما غمو نه لاپسی
زیا تیری، ستا سی رو ښا نه
څاڅکی زما د زړه څخه غمو نه وینځی.
قسم دی که تا سی زما له سترگو
نه توی نه شی. زما تاوده بارخوگان
دسبا پوری ستا سی انتظار باسی،
ولی، ځکه چه دا و بنکو څلیدونکی
څاڅکی زما د خوږ دا رودی .

دحافظ ترجمه

(رحمن بابا)

د هنر گنج

چه هم شمس دی هم قمر
چه هم مشک دی هم عنبر
چه هم نیش دی هم نشتر
چه هم سیف دی هم خنجر
چه هم می دی هم شکر
چه هم دردی هم گوهر
چه هم سیم دی هم ثمر
چه هم موی ده هم کمر
چه هم موم دی هم حجر
چه هم دل دی هم دلبر
چه هم بت دی هم بشر

دا څه منځ دی منور
دا څه زلفی دی مشکینی
دا څه پیوسته ابرو دی
دا څه سترگی دی قاتلی
دا څه شونډی دی میګونی
دا څه سپین سپیڅلی غاښ دی
دا څه سیب ز نخدان دی
دا څه ملاده با ریک و ضعه
دا څه زړه دی د خو با نو
دا څه یاردی نه پو هیږم
دا څه بت دی څما ر به

دا څه شعردی رحما نه
چه هم گنج دی هم هنر

خوری زلفی

خو بهدی پرتی وی خوری زلفی په رخسار تل
خو به ورته څښم پیالی دصبر تلخی تلخی
خو بهدی ذرنی سیب دارووی د رنځونو
خو بهدی ساتمه د منځ باغ له رقیبا نو
خو بهدی نسیم دوصل گشت وربانندی نه کا
خو به می دزړه پوری دغم داغونه نیسی
خو به لاوعدی ستادیدن نه پوره کیری

خو به امیرگرځی زخمی زړه په تیغ دسترگو
خو به مرهمونه ږدی دصبر په پرهار تل

امیر خان هجری

دميزان د مياشتي خپروني

د جمعې دورځو پروگرام د سهار له ۸ بجونه دورځي تړوي بجي پوري

- ۷-۵۵ دراديو افغانستان آرم او د پروگرام معرفي
- ۸-۰ د قرآنکريم تلاوت او تفسير - نني غږ
- ۸-۱۵ مارش
- ۸-۲۰ موسيقي
- ۸-۳۰ اعلانونه
- ۸-۴۰ موسيقي
- ۸-۴۵ د جمعې دورځي مرکه
- ۹-۰ پښتو خبرونه
- ۹-۵ ستاسې خوښکړې آهنگونه
- ۱۰-۰ دري خبرونه
- ۱۰-۵ رنگارنگ موسيقي
- ۱۰-۳۰ اعلانونه
- ۱۰-۳۵ د موسيقي کاروان
- ۱۱-۰ پښتو خبرونه
- ۱۱-۵ راديو مجله
- ۱۲-۰ دري خبرونه
- ۱۲-۵ از هر چمن سمني
- ۱۲-۵۷ در اتلونکو پروگرامو نو معرفي
- ۱-۰ ختم

د عادي ورځو خپرونه

- لومړي برخه
- د سهار له ۶ بجونه دورځي تړي
بجي پوري
- ۵-۵۵ دراديو افغانستان آرم او د پروگرام معرفي
- ۶-۰ د قرآنکريم تلاوت او تفسير - نني غږ

- ۶-۱۵ مارش-دهيواد ترانه
- ۶-۲۰ د سهار موسيقي
- ۶-۳۰ اعلانونه
- ۶-۴۰ د سهار کاروان
- ۷-۰ پښتو خبرونه
- ۷-۵ موسيقي
- ۷-۱۵ کورني ژوند
- ۷-۳۰ دري خبرونه
- ۷-۳۵ دورځپاڼو تبصرې
- ۷-۴۵ موسيقي
- ۸-۰ انونس او ختم

دوهمه برخه

- د غرمې له ۱۲ بجو نه دماز پښين
- تړي پوري بجي پوري
- ۱۱-۵۵ دراديو افغانستان آرم او د پروگرام معرفي
- ۱۲-۰ پښتو خبرونه
- ۱۲-۵ موسيقي

شنبه کليوا لي موسيقي

- یکشنبه د غزل موسيقي
- دوشنبه محلي موسيقي
- سه شنبه کلاسيک موسيقي
- چارشنبه د آماتور موسيقي
- پنجشنبه رنگارنگ موسيقي
- ۱۲-۳۰ اعلانونه
- ۱۲-۳۵ ختيځ موسيقي
- ۱۲-۴۵ دري خبرونه
- ۱۲-۵۰ لوبديز موسيقي
- ۱-۰ ختم

درېمه برخه

- دمازديگر له ۴ بجونه د شپي تر ۱۱ بجو پوري
- ۳-۵۵ دراديو افغانستان آرم او د

- پروگرام معرفي
- ۴-۰ پښتو خبرونه
- ۴-۵ کليوالي سندري او نغمي
- ۴-۴۵ :

شنبه د سپورت د نيا

- یکشنبه د کوچنيانو خپرونه
- دوشنبه موسيقي
- سه شنبه د کوچنيانو خپرونه
- چارشنبه موسيقي
- پنجشنبه د کوچنيانو خپرونه
- جمعه د سري مياشتي غږ- د پوهني غږ
- ۵-۰ دري خبرونه
- ۵-۵ موسيقي
- ۵-۱۵ :

شنبه انگليسي لوست

- یکشنبه دري لوست
- دوشنبه پښتو لوست
- سه شنبه روسي لوست
- چارشنبه انگليسي لوست
- پنجشنبه پښتو لوست
- جمعه موعظه
- ۵-۳۰ ستاسې خوښکړې آهنگونه
- ۶-۰ کورني خبرونه
- ۶-۱۵ :

شنبه د کرهني خپرونه

- یکشنبه دروغتيا خپرونه
- دوشنبه د کرهني خپرونه
- سه شنبه ښځي اونوي ژوند
- چارشنبه د کرهني خپرونه
- پنجشنبه دروغتيا خپرونه

جمعه - د گرهنی خپرونه
۶-۳۰:

شنبه- دگرهنی خپرونه
یکشنبه- دغزل مو سیقی
دوشنبه- دگرهنی خپرونه
سه شنبه- د غزل مو سیقی
چارشنبه- دگرهنی خپرونه
پنجشنبه - مونږ او زمو نږ

هیواد

جمعه- د گرهنی خپرونه
۶-۴۰ اعلانونه

۷-۰ دپښتونستان خپرونه
۸-۰ پښتو او دری خپرونه
۸-۳۰:

شنبه- دموسیقی خاصه خپرونه
یکشنبه- نوی گلونه
دوشنبه- موسیقی
سه شنبه- کلاسیک موسیقی
چارشنبه- نوی گلونه په هرو
پنځلسو شپو کښی
چارشنبه- دخيال گلونه په هرو
پنځلسو شپو کښی
پنجشنبه- دهفتی داختصاصی
پروگرامونو څخه منځنی پارچي
جمعه- داماتور خپرونه
۸-۴۰:
یکشنبه- دادب وږمۍ- یا دگلو
کاروان

د میزان په مياشت کېښي زمو نږ

خاصه خپرونه

- دمیزان په ۲۲ ورځ د معظم همایونی اعلی حضرت د زیریدنی د
نیکمرغی ورځی تجلیل.

- دمیزان په ۲۳ د هیواد د نجات ورځ.

دکتوبر په لومړی نیټه چه دمیزان دنهمی ورځی سره مصادفه ده دچین
د جمهوریت دورځی په مناسبت د شپي په ۹:۴۵ بجو.

- دمیزان په لسم د کوچیانو د بین المللی ورځی په مناسبت

دوشنبه- اقتصادی خپرونه ۹-۳۰:

شنبه موسیقی
یکشنبه- قضایا او قانون
دوشنبه- موسیقی
سه شنبه- له کیز دی نه تر
تر سپو ژمی پوری (علمی
خپرونه)

چارشنبه- موسیقی

جمعه- هنر او ژوند

۹-۴۰:

شنبه- دورځی دمهمو خپرونو

تفصیل

یکشنبه - د ورځی دمهمو

خپرونو تفصیل

دوشنبه- دملگرو ملتو خپرونه

سه شنبه- دورځی دمهمو-

خپرونو تفصیل

چارشنبه - دورځی دمهمو

خپرونو تفصیل

پنجشنبه- رادیو ډرام

جمعه- (هنر او ژوند)

۱۰-۰ دری خپرونه

۱۰-۵ دغزل موسیقی

۱۰-۱۵ لوبیدیزینا لملی موسیقی

۱۰-۵۵ مناجات

۱۰-۵۸ پادشاهی سلام

۱۱-۰ ختم

تصحیح لازم

لطفاً نکات آتی را در داستان «سایه‌های امید» منتشره شماره گذشته
این طور تصحیح فرمایید:

در سطر ۷ ستون اول صفحه ۲۰ «تارتار» به «قار قار» در سطر ۱۲

ستون اول صفحه ۳۴ «پنجه» به «پنجه‌های» در سطر ۳۵ ستون اول صفحه ۳۴

«پر» به «بیر» در سطر ۳۴ ستون اول صفحه ۳۷ «سیرباش» به «اسیر

باش» در سطر ۴۱ ستون اول صفحه ۳۷ «باده‌ها» به «باره‌ها» در سطر ۲۶

ستون دوم صفحه ۳۷ «پر ارزش» به «پر ارزشی» در سطر ۷ ستون

سوم صفحه ۳۷ «خود خواهی» به «غیر خواهی» تصحیح شود. کلمه

«ودیکر» از سطر ۳۰ صفحه ۳۷ حذف و در سطر اول ستون دوم صفحه

مذکور بعد از «اگر» کلمه (که) اضافه شود.

وهم لطفاً شرح عکس ستون دوم صفحه ۱۶ شماره گذشته را این طور

تصحیح نموده و بخوانید: مرحوم احمد علی درانی که مدتی به حیث

آمر نشرات رادیو فعالیت نموده است.

امواج نشرات رادیو افغانستان از تاریخ اول حمل ۱۳۴۷

نشرات خارجی روی امواج کوتاه:

وقت پروگرام	کیلو سائیکل	متر بند	لسان	
۱۲ر۰۰ - ۱۳ر۰۰	۲۱۵۸۵	۵۰	۱۳	پښتو دری
	۱۵۴۱۵	۱۰۰	۱۹	
۱۷ر۳۰ - ۱۸ر۰۰	۱۵۲۶۵	۵۰	۱۹	جرمنی
	۱۱۷۷۴	۱۰۰	۲۰	
۱۸ر۳۰ - ۱۸ر۰۰	۱۵۲۶۵	۵۰	۱۶	انگلیسی
	۱۱۷۷۵	۱۰۰	۲۵	
۱۴ر۰۰ - ۱۳ر۰۰	۴۷۷۵	۱۰۰	۶۰	برای اردو
۱۴ر۳۰ - ۱۴ر۰۰	۴۷۷۵	۱۰۰	۶۰	برای ممالک همجوار انگلیسی
۱۷ر۳۰ - ۱۴ر۳۰	۴۷۷۵	۱۰۰	۶۰	پښتو دری
۱۷ر۳۰ - ۱۷ر۰۰	۷۲۰۰	۵۰	۴۱	روسی

نشرات داخلی روی امواج کوتاه:

۲ر۰۰ - ۴ر۰۰	۶۰۰۰	۵۰	۴۹	پښتو دری
۷ر۳۰ - ۸ر۳۰	۶۰۰۰	۵۰	۴۹	برای
۲ر۰۰ - ۴	۷۲۰۰	۱۰	۴۱	پښتو دری
۷ر۳۰ - ۸ر۳۰	۷۲۰۰	۱۰	۴۱	
۱۱ر۳۰ - ۱۳ر۳۰	۶۰۰۰	۱۰	۴۵	افغانستان
۱۳ر۰۰ - ۱۷ر۰۰	۷۲۰۰	۵۰	۴۱	پښتو دری

نشرات داخلی روی امواج متوسط :

۷ر۳۰ - ۸ر۳۰	۶۶۰	۲۰		پښتو دری
۱۳ر۰۰ - ۱۷ر۴۷	۶۶۰	۲۰		برای
۲ر۰۰ - ۴ر۰۰	۱۲۸۰	۲۰		پښتو دری
۱۱ر۳۰ - ۱۸ر۳۰	۱۲۸۰	۲۰		

اثر محمد ظاهر نیاز

بیوفا

یکدم برای خاطر زارم نیامدی
 بامدعی به سخن چمن خوش نشسته ای
 مرغ شکسته بالم واز آشیان جدا
 گفتم زسوز دل بد و عالم شرر زخم
 بیما رم و بیاد تو جا نمبه لبرسید
 ای شاخ گل هوای تو دارم نیا مدی
 بردی زکف تو صبرو قرارم نیا مدی
 صیاد من چرا به شکارم نیا مدی
 ای آه آتشین توبه کارم نیا مدی
 باری طیب من! به کنارم نیا مدی

دست «نیاز» ودا من نازت بر ستخیز
 ای بیوفا اگر بمزا رم نیا مدی

RADIO AFGHANISTAN

Broadcast Transmission Schedule
Beginning With 3rd March 1968
(12. 12. 1346)

S u m m e r 1968

1. Shortwave service (FOREIGN) 69° 12'E 34° 31'N
Station: KABUL/YAKATUT

a) Directional

BEAMED AREA	TIME GMT	FREQUENCY Kc/s	METER BAND	POWER Kw	LANGUAGE
EUROPE	12.00—13.00	21585	13	50	PASHTU/DARI
		15415	19	100	
	17.30—18.00	15265	19	50	GERMAN
		11775	20	100	
	18.00—18.30	15265	19	50	ENGLISH
		11775	25	100	

b) Non Directional

AFGHANISTAN	13.00—14.00	4775	60	100	URDU
	14.00—14.30	4775	60	100	ENGLISH
NEIGHBOURS	14.30—17.30	4775	60	100	PASHTU/DARI
	17.00—17.30	7200	41	50	RUSSIAN

2. Shortwave service (INTERNAL)

Station: KABUL/YAKATUT 69° 12'E 34° 31'N

AFGHANISTAN	02.00—04.00	6000	49	50	PASHTU/DARI
	07.30—08.30	6000	49	50	PASHTU/DARI
	02.00—04.00	7200	41	10	PASHTU/DARI
	07.30—08.30	7200	41	10	PASHTU/DARI
	11.30—13.00	6000	49	10	PASHTU/DARI
	13.00—17.00	7200	41	50	PASHTU/DARI

3. Mediumwave Service - Station: KABUL/YAKATUT

AFGHANISTAN	07.30—08.30	660		20	PASHTU/DARI
	13.00—17.45	660		20	PASHTU/DARI

Station: POL-E-TSCHARCHI

	02.00—04.00	1280		100	PASHTU/DARI
	11.30—18.30	1280		100	PASHTU/DARI

Our address: RADIO AFGHANISTAN KABUL, P.O.B. 544

په افغانستان کښی ...

د ۶ مخ پاتی برخه

لومړی تبریز او بیا کرمان ته ورسیدو
 په کرمان کښی پیکنگ ته دوی لاری
 موجودی وی یوه دفا رس د خلیج
 له لاری دبیری په وسیله او بله په
 شمال کښی دوریښمو لیا ره چه
 د هرات ، بلخ ، بدخشان او پامیر
 دسیمو څخه تیر یده مونږ لومړی
 د فارس د خلیج څنډی هر مز ته لاړو
 او ډیری سختی راباندی تیری شوی
 خو هلته مو ولیدل چه دوی ځای
 بیری ډیری وړی دی او مونږ سفر
 سر ته نشی رسولای له دی کبله
 بیرته کرمان ته راغلو او له هغه
 ځای څخه هم و خو ځیدو او یوه
 لویه دښته مو چه نه او به او نه
 نباتات پکښی موجود وو تر پښو
 لاندی کړه او (کو پیام) ته ورسیدو
 له دغه ځای څخه مو هم سفر ته
 دخیځ په لور دوام ورکړ او تنس ته
 راغلو له دغه ځایه دوریښمو په
 لاره سم شو او په دی
 توگه دزړی آریا نا خا وری ته
 ورننو تلو او دهرات له لاری د شبرغان
 خواته و خو ځیدو .

د شبرغان سیمه شنه آبا ده
 سیمه ده طبیعت دلته د ښکلا ټول
 مظا هر څرگند کړی دی خلک یی
 څومره غښتلی او د پینگی ارادی
 خا وندان ښکاری خو افسوس چه
 دمغلو طوفان دا سیمه ډیره خپلی
 ده دلته څومره ښی او ودانی کلاوی
 شته چه ما په خوب کښی هم نه لیدلی
 چه ژوند کښی به داسی ځا یونه
 وینمه دپستو څنگلونه، داسی ښکلی
 دی لکه طبیعت تحفی چه ددی خلکو
 په برخه شوی وی .

ددی سیمی خلک مسلما نان ډیر
 مړنی غښتلی میلمه پا لونکی دی
 دمغلو لښکرو په دی سیمو کښی ډیری

سختی لیدلی دی .
 مونږ د څه وخت نه وروسته د شبرغان
 ښارته ور سیدو د شبرغان ښار ډیر
 ښکلی او راز راز میوی پکښی وی
 زپه مونه کیده چه تری لاږ شو
 خصوصاً د شبرغان خټکی دشا تو په
 شان خوازه دی مونږ دهغه ځای نه
 څه لږ وچ خټکی له ځانه سره واخستل
 بیا د شبرغان څخه د بلخ په لور روان
 شو کله چه دغه ستر تاریخی ښار را
 ښکاره شو ډیر معظما وله هیبت ډک
 په نظر کښی راغی . ډیری آبادی یی
 دمغلو ډیر غل په وخت کښی ورا نی
 شوی وی مگر سره له هغه یی دهری
 کنډ والی اودیو الونو څخه عظمت او
 مبرم څرگند یده کله چه مونږ بلخ ته
 ورسیدو نو د دغه ښار په باره کښی
 مو دځینو پوښتنو او معلومات
 اخستلو په اثر معلومه کړه چه دغه
 ښار د چنگیز فوځو نو وړان اوو بجاړ
 کړی دی خلک یی ټول وژلسی دی
 دمرمر و دماڼیو نښی دورایه معلومیدی
 یوڅو نوی ودانی پکښی آبادی شوی
 وی ، بلخ هغه زوړ اوستر ښار دی
 چه خوزره کاله مخکښی د بلخیا نو
 نیا کانو دلوی حکومت مرکز جوړ
 کړی وو دیما او یا جمشید د همدی
 خاوری سپری او بلخ یی مرکز وو چه
 تر هغه وروسته هم بلخ دیوه ستر ښار
 په حیث پاتی شوی دی اود پخوا په
 شان بلخ دسترو تجارتی لیارو په
 کرښه کښی پروت دی چه د کابل او
 پښور له لیاری هندوستان سره
 ارتباط لری سمرقندی (۲۵۰) میله
 شمال ته بخارایی (۲۵۰) میله شمال
 غرب ته پراته دی .

مقدونی سکندر یه هم دی ښارته
 راغلی او ډیر کلو نه یی په دی ښار
 کښی په جگړو تیر کړی دی چه

بالا څره یی په همدغه ښار کښی
 واده وکله چه دی لاږ نو په بلخ
 کښی یونوی سلطنت جوړ شو چه
 د (بکتیریا) په نامه یادیده . دمغلو
 یو طوفان وچه په دغه ښار تیر شو
 ددغه ځای خلکو دخپل ټاټوبی دپاره
 هو راز قر بانی ور کړی اوس ددغه
 سیمی اداره د همدغه ځای دخلکو په
 لاس کښی ده .

که څه هم مغلو دغه ښار نیولی وو خو
 دتل لپاره په دغه ښار بیگانه خلک
 حکومت نشی کولای . بلخ لوی ښار
 وو یواځی دجو ماتو نو شمیر یی
 دولسو زروته رسیده . همدا رنگه
 ستړی ستړی ماڼی پښوونځی کتابخانی
 او نوری ودانی پکښی موجود وی
 دمغلو طوفان یوه درد ناکه پیښه وه
 دوی په هیڅ شی رحم نه کاوه حتی
 د ښار خاوری او حیوانات یی هم ووژل
 حتی د ښار سپی او پشوگان یی هم
 ټول قتل کړل .

په دی ټول سره زوړ بلخ یو ځل
 بیاو بجاړ کړای شو او اثار یی تاسو
 نن کنلای شی دومره باید ووایم دی
 پښی سیره له هغومره دهشت او تباهی
 سره چه یی دلرود دخلکو اراده او عزم
 مات نکړ بلکه هما غسی ټینگ او نه
 ماتیدو نکي پاتی دی . تراوسه پوری
 له لسو کړتو څخه هم زیات کاملاوران
 شوی خوبیا خلکو له سره جوړ کړی
 دی او لوی مرکز یی ځولی دی تر
 څوچه دغه خلک وی دغه بلخ به هم آباد
 ساتی .

بیاد بلخ څخه دتا لقانو په لور
 و خو ځیدو او وروسته له دوو ورځو
 دتا لقانو ستره کلارا ښکاره شوه
 دامځکه ودانه او له میوه ډکه وه له ورايه
 سپینی غونډی ښکاره کیدی چه
 دپخوا نو زمانو څخه دغلته موجودی
 دی اودما لگی کانونه لری له دغه
 غونډیو څخه ډیره مالگه استحصالیری
 او ډیرو ځا یوته استو له کیری حتی
(لطفاً پانه واړوی)

په افغانستان کېښي د مار کولو د سفر ځيني يادداشتونه ...

دو مړه مالګه لري چه دټولي نړي مالګي اړتيا پوره کولای شي . دبا دام او پستو و نو شنو سنو بڼونو دغه محيطه خاصه ښکلا بڼسلي دي .

مو نرله تا لقانو څخه شمال ختيځ خواته حرکت وکړي دډيري آبادي ځمکي څخه تير شو چه ډيره ښکلي هم وده خلک يي مړني او غښتلي ښکاره کيدل دانگورو تا کونه دجوړو پټي هري خواته خوا ره وو ځلميا نوبی لوی لنگوتي ټپلي اوبڼه سپورتي خلک وو دوی ډيرو وحش ځناور نيول اوبيايي له پوټکو څخه ډير شيان جوړ ول مو نر په دی ښکلي سيمي کېښي ددريو ورځو سفر نه وروسته کشم ته ورسيد لو دکشم حکمران يو محلي خان وو يو لوی سيند ددی ښار له منځه تيريد . ښه سواره هم پکښي ليدل کيدل ځيني خلکو يي رمي ساتلي او په غرو کېښي او سيدل . مونږ له کشم څخه تير شو اوله دريوور ځونه وروسته بد خشان ته ورسيدو ، د بدخشان خلک هم مسلمانان دي او مخصوصه ژبه لري دلته لويه حکمراني موجوده ده او ددی سيمي پخواني شهزادگان په ميراثي ډول يودبل پسي دلته حکمران ټاکل کيږي .

ددغه ځای خلک جکي وني اوبڼکلي خيري لري . په بد خشان کېښي مونږ ډير وگرځيدو او ډير څه مو ادریدل په دغه گوښه سيمه کېښي چه په غرو کېښي پرته ده داسي دجوا هروداسي بازار ليدل کيږي چه سړي يي څو پخپلو ستر گورونه ويښي هيڅ باور نشي کولای مخصوص غمي چه ډير ښکلي اوبڼا يسته وو په بد خشان کېښي ميتده کيږي چه ورته لعل بدخشان وايي ، دلعل بد خشان سودا گري مخصوص شرايط لري هر څوک نسي کولای چه ددغه لعلونو سودا گري وکړي دلعل

بد خشان څخه د بد خشان غرونه ډک دي او په تيره بيا دشغنان په غره کېښي چه په شمال کېښي پروت دي خورا زيات دي . دبد خشان امير امر کړي دي چه يواځي يو کان دی په دغه غره کېښي راوو يستل شي په هماغه اندازه چه دسرو زرو او سپينو زرو کا نونه را ويستل کيږي هيڅوک نسي کولای چه بي له اجازي کوم بل کان خلاص کي کله کله امير ځيني مسا فرانو ته تحفي ور کوي څکه بي له شاهي حکم نه دا غمي بيرودل کيدای نشي اونه يي نورو سيمو ته استول شي . او ددی خبري دليل دادی چه امير غواړي چه دلعل بد خشان ارزښت همداراز لوړ پاتي شي څکه دبد خشان اعتبار په همدی شي کېښي دی که بي څوک په آزاد ډول سره وپيږي او نورو ځايوته يي يوسي نولدی کبله چه اندازه يي خورا زياته ده او هري خواته به يووړل شي نو اهميت به يي کمه شي . نوڅکه چاته اجازه نه ور کوله کيږي چه په زياته اندازه دغه لعلونه را وباسي .

په بد خشان کېښي نور قيمتي جواهرات هم پيدا کيږي اودلا جوړو ډير کانو نه دسپينو زرو مسواو سربو (مسکو) کا نونه هم شته دي . که څه هم دبد خشان ثروت او شتمنيو ته د خارجي پر غلگرو تسل ستر گي اچي نيول وي خودهغه ځای زړه وړ تکړه او شجاع ځوانان نه پرېږدي چه بد خشان شتمني دنور وښي .

په بد خشان سړي او په زړه پوري هوا لري غرونه يي هسک دي او ډير وخت غواړي چه سړي يي څوکو ته ور سپړي دغرو هوا يي دو مړه ښه ده چه خلک دتبي او نارو غتيا په وخت کېښي ور خيږي او څلور پنځه ورځي هلته پاتي کيږي چه سملاسه اغيزي . زه بخپله نارو غه شوم دغه غرونو ته

په بد خشان کېښي غله او دانه هم زياته ده . ما لدري د خلکو له مشغو ليتونو څخه گڼل کيږي او ډيري ښي ورشو گاني لري له همدی کبله سر پيره پردی چه ډير پسونه دغو ښي دپاره سنابل کيږي بيا هڅه ورځ په ورځ دهغو په شمير کېښي زيا توالي راځي .

مونږ ديو څه مودی نه وروسته پاتي په ۳۰ مخ کېښي

شوخی با کلمات

دنباله صفحه ۸

فرید یعنی بایسکل سوار به پیاده رو میره و پیاده سوار بین سرك ...

وحید همپتور اس که گفتی

دهمی روز های رخصتی ملتفت

شدی . ما وشما اطور تیت و پر ك

راه میریم که تو بگو یی البته تمام

جاده ها پیاده رو ها پلها و چها ر

راهی های ما جزء پارک اس و از

همی سبب آرزوهای ما چون همیشه

نابرابر آورده مانده، حال بیخی کور

گره افتاده وشکل کمپلکس به خود

گرفته ...

فرید نی . خدا حتما ای گره مه

و توره باز میکنه ...

وحید همی - آزاد - چه معنی

داره

فرید آزاد یعنی بی بند و بار .

وحید چه میگی او رفیق

فرید شاید فراموش کدی که مه

از روی قا موس خاص خود ما

تفسیر میکنم متوجه شدی که

بعضی ها طور مثال همو کسا نیکه

تربیه درستی ندیده اند، تصور میکنن

که آزادی با بی بند وباری معنی

واحدی داره . لهدا همیشه با زبان

و کردار با عث اذیت همقطاران و یا

اطرافیان شان میشو ند .

وحید اما فضل خدا تعداد

کسانیکه پیروای قا موس هستن در

محیط ما بسیار کم است .

فرید همپتور اس که میگی .

ممنون ونیز نقاشی هاییکه به نهرین صورت شخصیت و حرکت جهت آنها نشان میدهد ، از مصر قدیم فراوان بجا مانده است .

هنر را نمیتوان از ادبیات تفکیک کرد ، چه در مصر قدیم هنرمنزلت ادبیات را برای مردم بی سواد ، داشته است واین البته از اثر اشکال خط آن وقت بوده است واز بعضی نوشته های دیواری و نقشه های بر جسته دیده میشود که در آنوقت مردم به امور مختلفه اشغال داشته اند .

هنر مندان از کنار دریای نیل و بین النهرین بجانب اروپا رفتند . در آنجا نیز با هنر نمایی و نقاشی خویش شروع کردند . تا اینکه صفت نقاشی و رنگ آمیزی و معماری شرقی ها به اروپا نیز انتقال کرد و

در قرون وسطی هنر مندانی مانند لیکل انژ در ایتالیا و غیره ظاهر شدند . همین تغییر و تحول اختراع راه چاپخانه را بروی نو پسندگان

هنر باز نمود واهل قلم با نوشتن کتابهای مردم پسند ، صاحب ثروت وشهرت شدند . درین وقت است که نمایشنامه نو یسی ، بازار گرمی پیدا میکند ودر این وقت تیاتر جزء

نشریفات مذهبی بشمار میرفت ، در قرن شانزدهم تیاتر آنقدر شکل واقعی نداشته ، نمایشنامه نو یسان

که در تیاتر هنر نمایی میکردند ، مانند شکسپیر در نظر ها دارای اعتبار واحترامی نبودند واین امر ، در نظر مردم حکم یك سخره را

داشت که مردم را باید با تراژیدی و کمیدی های خویش سر گرم بدارد ولی همین شکسپیر وقتی در ۱۶۱۶ وفات نمود ، مردم قدر او را شناختند .

از آن پس نویسندگان نمایشنامه وبازیگران تیاتر ، به فعالیت آغاز کردند .

زیرا افراط کردن در مصرف ، بدبختی های زیادی بار می آورد . باید از تحمل وبردباری که پیشه عا قلا نه است ، پیروی کرد وباید با هر چه که در دست می باشد قناعت کرد . زن امروز باید با عزم

راسخ وپیشانی باز ، بانا ملا یما ت زنده می پنجه در داده واز حوادث نا گوار متاثر نگردیده و باروح شاد ، خاطر خوش ، نیک بینی و خوش قلبی حیات را استقبال نماید ، تاهمواره درهای سعادت را بر روی خویش باز

نموده واز زندگی لذت ببرد . چهاردهم کسب نموده . از آن پس فن تیاتر نو یسی ، روز به روز رواج و اعتبار بیشتر پیدا

نموده است .

زن و زیبایی

(بقیه از صفحه ۹)

بین سرویس نه تنها به کرکتر خود شخص لطمه وا رد نموده بلکه همه زن انرا توهین و تحقیر می نماید . چون حیات آینده همه افراد جامعه

بند ست زنان می باشد ودامان مادر رانخستین دبستان فرد شمرده اند ، پس مسئو لیت سنگین وی ایجاب

می کند که با ید قبل از همه آراسته با زینت علم و کمال باشد . کمال زن

خوی او و سازش او با خا نواده ومحیط ونگاهداشتن توا زن در آمد ومصرف او ست ، زیرا افراط کردن

در مصرف ، بدبختی های زیادی بار می آورد . باید از تحمل وبردباری که پیشه عا قلا نه است ، پیروی کرد وباید با هر چه که در دست می باشد

قناعت کرد . زن امروز باید با عزم راسخ وپیشانی باز ، بانا ملا یما ت زنده می پنجه در داده واز حوادث نا گوار متاثر نگردیده و باروح شاد ،

خاطر خوش ، نیک بینی و خوش قلبی حیات را استقبال نماید ، تاهمواره درهای سعادت را بر روی خویش باز

نموده واز زندگی لذت ببرد . این است مفهوم واقعی زیبایی زن

«سیماء»

وبس .

سیگل دهند نامتو سندر غاړی

هغه سړی چه د ډیر و مشکلو حالاتو په مقابل کېښی بریالی شو

مترجم سخی انتظار

وایی چه موسیقی کوم خاص سرحد نه لری نو هر چیرته او په هر ځای کېښی چه وی د زړونو په تل کېښی موقعیت نیسی - د رقیقو احساساتو خاوندانوته د ژوندسابښی او طبیعت درازونو تمثیل په هغه اندازه چه زړه او غوږ یی غواړی کوی .

رښتیا خبره هم داده چه ښه شی که هر چیرته وی او په هر چاپوری چه متعلق وی په آزاد قضاوت باید ورته ښه وویل شی . همدا ټکی دی چه دښو او بدوتو پیر د همدغه محک یعنی د خلکو قضاوت او خوښونی پوری تړلی دی .
دی کېښی شک نشته چه د هند په لرغونی خاوره کېښی د هنر او ادب لرغونی خزانی پر تی دی اوددی ارتی خاوری په سینه کېښی قدرت داستعدا دو نو ډیری ذخیری هستی کړی دی .

هو ! هغه خلك چه دموسیقی په خصوصیاتو او یا لږ تر لږه د دی لطیف هنر داوریږو سره سرو کار لری حتما د سیگل استاذی او دهنر پیاوړی استعداد ته غاړه ږدی سیگل نه یوازی د هند په لویه او ارته خاوره کېښی خاص شهرت لری بلکه په نورو هیوادونو کېښی ئی هم د موسیقی د ذوقمندانو په زړونو کېښی پوره ځای نیولی دی (کندان لال سیگل) د هغو هنر مندانو له جملی څخه نه دی چه موسیقی یی د خپل پلار یاد کورنی له کوم بل غړی نه او یا استاذ نه یاده کړی وی ، نوموړی تقریبا ځوان ؤ چه دلومړی ځل دپاره د (جالندهر) له سیمی نه کلکتی ته راغی او تر هغه وخته پوری لا دسیگل د سر نوشت پا نه تکه سپینه وه په دی معنی چه ده ته لا معلومه نه وه چه به څه ترتیب به

و کړای شی چه د طبیعت د ناملايماتو سره مجادله وکړی او خپله یومړی ډوډی لاس ته راوړی

مگر کله چه د ذوق په رڼا کېښی داحتیاج مسئله هم ملگری شی نود ایجاد سبب کرځی - دسیگل سره هم دښه آواز او ښه استعداد لویه پانگه وه - خدای ورته د هنری لیاقت ښه قدرت ورکړی و - خوبیا هم له استعداد څخه هغه وخت ښه کار اخیستل کیرزی چه د عمل دپاره ورته زمینه مساعده کړی شی .

سیگل ته هم دی مسافرت او غربت لویه گټه و کړه ده ته چانس په لاس ورغی چه په کلکته کېښی له پیاوړو سندر غاړو سره و گوری او د خپل استعداد ډیوه هلته روښانه کړی د لومړی ځل دپاره د ښاغلی کی-دی-دی او اسند (پاد کاج مالیک) سره د خوسندرو په ویلو خپل د شوق او د آواز څرنگوالی ښکاره کړ دغو دواړو هنرمندانو دده ښه استقبال و کړی او ورته یی ډاډ ور کړ چه په لږه توجه به محبوب سندر غاړی نری جوړ شی .

هماغه ؤ چه دهند لوی اومشهور شاعر (رابندرانات ټاگور) ته یی وروپیژند . رابندرانات ټاگور عادت درلود چه مخکښی له دینه چه خپل شعر چا ته د ویلو او سندرو دپاره ورکړی د هغه آواز به یی لیسده همدارنگه دسندرو او اداله نظر ه هم د سندر غاړو ترتیب به یی آزمایه او چه دهند نامتو شاعر رابندرانات ټاگور به د آواز او تال له درکه ډاډه شو د خپل شعر ویلو اجازه به یی ورکوله .

سیگل چه یو ځوان سندر غاړی و یوازی د خپل ذوق په رڼایي له دینه چه دکوم استاذ څخه ئی دموسیقی خصوصیات یاد کړی وی - په دی شرایطو کېښی دده بریالی کیدل خورامشکل کار بر یښیده .

مگر اخلاقی قوت او د ذوق جرئت ده ته اجازه ورکړه چه په اطمینان سره د خپل استعداد ظهور و کړای شی .

سیگل په لږه موده کېښی د لوی شهرت خاوند شو دده په آواز کېښی دکلاسیک سبکو نوا دا ډیره ښه موافقه بریښیده نو ځکه د فلمونو ډیرو مؤسسو له ده څخه و غوښتل چه په فلمونو کېښی برخه واخلي ورو ورو د خلکو تشویق دده ذوق لاپسی را پاراوه او س به داسی څوک وی چه هندی فلمونو کېښی د سیگل له آواز سره سره پوره آشنایی و نلری .

کله چه دده د موقیبت په باره کېښی پوښتنه وشوه نو موړی په سره سینه ویل «ټینک عزم هر څه کولی شی خو په دی شرط چه شرم او ما یوسی پری غلبه ونکړی» .

هغه وخت چه له ده څخه د «پرات بهاگات» نومی بنگالی فلم کېښی د گهون د پاره غوښتنه وشوه او ده خپله موافقه و ښوده - نو د بنگالی ژبی په څو جملو هم پوره نپوهیده مگر په لږ وخت کېښی د رڼا تی تلوسی په وجه ورته بنگالی ژبه دومره یاده شوه چه په فلم کېښی ئی خپل رول په اساسی ډول و لوبه او په دی حساب سیگل نه یوازی لوی او مشهور سندر غاړی دی بلکه یو تکړه اکتور هم گڼل کیرزی .

شما و رادیو افغانستان...

دنباله صفحه ۱۱

باشد نمی توان گفتار را به سویه عامیانه تنزل داد زیرا این امر آفت فرهنگ میشود، البته روش سادگی کلمات در گفتار قابل پیروی و مورد توجه رادیو افغانستان است و این خود بخود مراعات اصل طبیعی بودن پروگرام (در نوع خودش) را ثابت می سازد.

در قسمت پروگرامهای اخیر شب ما نمی توانیم نظر خود را ثابت بدانیم این امر چنانچه در همه دستگامهای رادیویی معمول است، متکی به احصائیه می باشد که در آن نظر طبقات مختلف شنوندگان تسوین می شود که از نظر مشکلات تمویل رادیو افغانستان تا حال نتوانسته در اقدام به این کار تشبث شود ولی هدایت پروگرامها وقتاً فوقتاً با استفاده از آراء و نظر شفاهی و کتبی شنوندگان ارجمندی که با رادیو افغانستان تماس می گیرند تعدیلاتی را در وقت نشر و کم و کیف پروگرامها می پذیرد که عجالتاً هم روی این پرسنسیپ اقدام می شود و برخی پروگرامهایی که در ساعات اخیر نشر می شود بیشتر جنبه تفریحی و ذوقی هم دارد.

در مورد موسیقی هم نظراتی مطابق با نظر نویسنده محترم تعقیب میشود و امید است در آینده نزدیک موسیقی رادیو بیشتر دلچسپ و زیاده تر متکی برعایت فن پخش شود آهنگهای که از رادیو پخش میشود همه زیر نظر اشخاص وارد ثبت و مراقبت میشود ولی بعضی آهنگهای مبتدی اگر نشر می گردد، آنها در چوکات معین محض جنبه تشویق و امید آینده در آن مدنظر می باشد، نظر نویسنده محترم در باره سایر پروگرامهای که متذکر شده اند قابل استفاده است و البته شعب و موظفین مربوط رهنمایی بیشتر می شوند. از بناغلی رفیق دوست با امتنان زیاد انتظار همکاری و رهنمایی داریم.

با عرض حرمت

شان از خود رادیو باشد، جلب کند که البته این اقدام رفته رفته رادیو افغانستان را از استخدام نطقان اجیر بینیاژ خواهد ساخت.

مطلب از پروگرام (خاص رادیویی) اگر پروگرام های فوق العاده باشد که به مناسبت پنجاهمین سال آزادی کشور تهیه شده بود، باید تذکر بدیم که احوال پرسوی و خداحافظی های راپورتر با شنوندگان نه تنها از اهمیت پروگرام نمیکاهد، بلکه آداب تقدیم پروگرام و فن راپورتری و گویندگی مقبولیت چنین امری را تصدیق می نماید. درینجا تنها معذرتی که بود اینست که راپورتر و گوینده تمام این سلسله پروگرامها شخصی واحدی بود و چون در هر روز دو تا سه پروگرام مختلف ازین سلسله نشر می گردید با اینکه تکرار خداحافظی ها و احوال پرسوییها ثقلت پیش می کرد به صورت مجرد درین امر با نویسنده همناو هستیم و لی انصافاً در تهیه پروگرامهای متذکره آنقدر سعی شده بود که یقیناً شنوندگان خوشبین ماتاثر این موضوع کو چک را (به عبارتی که نویسنده ذکر کرده اند) بر اهمیت پروگرام وارد نخواهند دانست.

به اشاره نویسنده محترم در مورد حفظ اصالت نطقی رادیو باید روشنی انداخت که از رادیو پروگرامهای مختلف نشر می شود که از نظر تخنیک نشراتی و گویندگی نمی توان قاعده را که ذکر فرموده اند در هر مورد کلی دانست در محاورات عادی که ممثل گوشه ای از حیات عادی مردم باشد این اصول رعایت می شود و لی برای حفظ سویه دانش، ادب و گفتار و ضمناً در مواردیکه هدف، انکشاف معلومات و سویه ادبی و علمی شنونده

شود باید کوشیده شود تا در چنین پروگرام موضوعات تحلیلی که تهیه آن دقت و صلاحیت بیشتر به کار دارد گنجانیده شود.

در پروگرام «تک اوراتک» نیز باید از طریق گنجانیدن بعضی تبصره های مربوط و وضع و حرکات مسافرین و بعضی و قایعی دلچسپی که در چنین محلات به وقوع می پیوندد تفریری وارد بشود.

یعنی صرف به معرفی مسافرین توسط خود شان و مرام مسافرت اکتفا نگردد.

امید است با این تذکرات، توانسته باشم با رادیو افغانستان بحیث یک شنونده علاقه مند، همکاری نمایم.

بناغلی رفیق دوست!

نظر شما در مورد اهمیت نطق و نطقه در رادیو تأیید و لی علاوه میشود که شعب مربوط و نطقان همکار ما به نزاکت سبک معین رادیویی متوجه هستند و سعی می شود به چوکاتی که فن تبلیغ و نطق از رادیو ایجاب می کند بیشتر منبهم گردند. اینکه رادیو افغانستان تا اکنون نتوانسته یکعده نطقان ورزیده را تربیت کند، تقصیر از رادیو نیست. از گذشته تا حال نطقان ماهر و موفق در هر رشته در رادیو افغانستان تربیت شده که متأسفانه چون ارتباط ماموریت با رادیو نداشته اند، به اثر تبدیلی مشاغل اصلی و گرفتاری ها و دیگر عوامل شخصی علاقه شان با رادیو قطع گردیده است.

درین اوآخر با احساس این ضرورت رادیو افغانستان توانسته تعدادی از نطقان را به طور ردایی و اینکه تنه وظیفه نطقی را در رادیو داشته باشند و یا هم ما موریت اصلی

شماره هفتم

۴ - برای تهیه فیلم های داستانی در و حله اول داشتن سناریست هایی که از روی اسناد تاریخی ، سناریو ها را بنویسند و هم دارا بودن دایرکتر های فنی ضرور است که ممکن است در یکی دو سال آینده ، از خارج برگردند ، اما مشکل عمده ، نداشتن مکیا ژر در « آرایش دهنده » دیکورا تور ولباس داریکه در تهیه لباس به طور فنی اقدام کند ، می باشد که باید تریه شوند . وهم در حال حاضر ، اگر تیاتر ، تقویت گردد و هنر مندان تیاتری ، معنآ و ما دتا ، تا مین شوند ، صنعت فلمبر داری ، طبعآ به وجود خواهد آمد .

۵ - برای تربیت دوبلور ها و اقدام به دوبلاژ فلم های خارجی ، فقط توجه افغان فلم را می خوا هیم تا این نقیصه بزرگ ، رفع گردد .

۶ - به نظر بنده ، توریید اینگونه فلمها جز گمراه ساختن جوانا نما و منحرف نمودن ایشان از راه راست هیچ فایده نمیتواند داشته باشد زیرا دختران و پسران ما مخصوصآ آنانیکه سن ۱۸ را تکمیل نموده اند به تقلید از ستارگان فلم ها ، در صحنه اجتماع ، هم آرتیست بازی را فرا می گیرند ، البته دیدن این نوع نمایشات برای آنانیکه از نظر قانونی کامل شمرده می شوند ، عیبی ندارد - زیرا آنها می توانند خوبی های فلم را سر مشق خود قرار داده و از بدی های آن ، اجتناب نمایند ، ولی دختران و پسران کمتر از ۱۸ سال ، همان بدیها را فر گرفته و افراد فاسدی ، بارمی آیند .

۷ - فاضل دانشمند بنا غلی

رهگذر هم در سر مقالات ۱۳ و ۱۴ سنبله روز نامه ملی انیس ، این موضوع را مورد بحث قرار داده واز

لطفاً ورق بزنید

اکنون هم عدم بودجه کافی و مواد دیکور سازی و کمبود هنر مند ، بزرگترین مانع برای تهیه درامه های عالی است .

از طرف دیگر منقسم شدن پرسونل تیاتر به دو تروپ «آریا نا» و «خیبر» خود مانع دیگری شد در راه پیشرفت هنر ، چه با وصف اینکه من امروز با تحصیلات عالی از خارج برگشته ام تا درامه هایی واقعی را به صحنه بگذارم ، باچند نفر محدود هنر مندانی که بامن همکاری دارند - مانند بناغلو هدف ، عادل و حارث و یک نفر ممثله ما نند میرمن زرغونه موفقیت ما غیر ممکن است زیرا هیچ درامی نیست که با چهار نفر ، بازی شود .

همچنان بناغلو صادق ، مشعل و هاب صنعتگر ، میرمن حبیبه عسکر پروین صنعتگر و مزیده سرور که به تروپ خیبر همکاری دارند ، هم با همین مشکلات رو برو می باشند . بنا برین به نظر من بعد از موضوع بودجه ، توحید هردو تروپ بیکی ، کاری است که میتواند مارا به آینده هنر خوشبین بسازد .

۲ - ریاست انجمن تاریخ و مدیریت فولکلور ریاست کلتور باید درین راه بذل مساعی نمایند .

۳ - در ابتدا باید استعداد های نهفته هنری را از گوشه و کنار مملکت ، جمع نموده و دریک تیا تر اکادمیک «تعلیمی» زیر تربیه گرفت بعد در گوشه های کشور آنها را جهت تربیه دیگر استعداد های تازه هنری ، اعزام نمود .

در قدم دوم ، تامین زندگی هنر - مندان ، از نظر مالی و به وجود آوردن یکدستگاه تبلیغاتی ، برای معرفی ارزشهای معنوی هنر ، خیلی

۷- در باره بعضی ننداری هایی که با هنر ، معامله تجارتمی میکنند و کسانی که زیر عنوان هنرمند - هنر را به ابتدال می کشانند و هر مزخرفی را به نام نمایش هنری ، در معرض دید مردم ، قرار میدهند چه میگوئید ؟ چرا هنر مندان واقعی ما ، اتحادیه هایی ندارند که بخاطر دفاع از مقام مقدس هنر و دفاع از شخصیت هنر مندان با خواست های منفی این دسته ، مبارزه نمایند؟

۸- از بین چهره های هنری هو جو د به نظر شما ، کدام رژیسور ، دیکو راتور ، اکتور و نمایشنامه نویس در کار خود موفق تر می باشد ؟

واینک به پاسخها توجه فرمایید پاسخ اول از بناغلی شفا :

امر حوم استاد رشید لطیفی در زمان تصدی پوهنی تیاتر ، زحمات زیادی را برای احیای هنر ، متحمل شدند و خدمات شایانی را به مردم و ادبیات کشور نمودند ، در تیا تر همه ممثلان و ممثلات ، استاد را مثل پدر عینی خود میدانستند ، واقعآ او پدر تیاتر افغانستان بود و نامش هیچگاه از صفحه تاریخ تیاتر افغانی از بین نخواهد رفت .

استاد مرحوم ، تیاتر پوهنی ننداری را از هر نگاه مجهز ساخت رژیسوران لایق و کارشناسان برق و دیگر پرسونل فنی را از کشور دوست و همسایه ما اتحاد شوروی استخدام نمود تا هنر مندان افغانی را تربیت نمایند ، خودش تا دم مرگ ، یا درامه ها را ترجمه مینمود و یا آثارش را می نوشت تا تیا تر بدون مواد نماند ، ولی بعد از مرگ استاد ، کناره گیری بعضی از هنر - مندان به علت معاذیری که داشتند نمایشات تیاتر را دچار وقفه ساخت .

هنر در خدمت مردم

لیاثر های بازاری و تجارتي انتقاد خوده اند ، به نظرم اکر و زارت اطلاعات و کلتور ، مانند ديگر ممالک رويه انکشاف ، اتحاديه هنر-مندان را به وجود بياورند ، اين موضوع ، خود به خود حل ميگردد در حال حاضر هم يا بايد نمايش نامه هاي اين تياتر ها از طرف مقامات مربوط قبلا ديده شود و يا اينکه اين مؤسسات ، کاملا مسدود کردند .

۸- از ديرکتران (بناغلو بيستد ، رفيق صادق و نادم) واز ممثلين (بناغلو هدف ، آرام ، و عادل) که اين سه نفر به علاوه وظيفه آکتوري اسستانت نيز مي باشند و بناغلي حارث که در ترتيب ديکور ، زحمات فراموشي ناشدني را متحمل شده اند ، بايد نام گرفت . و از زنها هنر حبيبه عسکر ، پروين صنعتگر و مزينه سرور را بايد توصيف نمود و از جمله چهره هاي هنري که فعلا با تياتر ، همکاري ندارند ، بايد از بناغلي محمد علي رونق نام گرفت که هم ممثل وهم رزيسور ماهرى مي باشد از نام گرفتن رزيسوران موفقتر ، معذرت - مي خواهم .

په افغانستان کښي د...

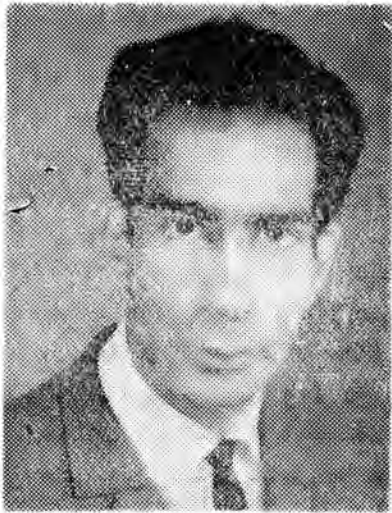
د ۷مخ پاتي برخه

دېد خشان له بڼايسته اوپه زړه پوري محيط نه حرکت وکړي اود پامير په لوري روان شوو په پا ميرکښي مو لوي غرڅه وليدل چه لوي اوتاو شوي ښکرونه يي درلودي . مونږ پاميرهم تر پښو لاندي کړ او له کاشغر اويار کته څخه تير شو . سفر نه مو نور هم دوام ورکړي اود گوبي دصحرا سختي ورځي مو توري کړي څوييکنک ته ورسيده . په بيکنک کښي دمغلو لوي خاقان

باهمکاران مجله آشنا شويد

بناغلي عبدالرؤف راصع راپورتر وهمکار پرکار مامياشده که مصاحبه ها وراپورتاژ هاي هنري را تهيه مي کند .

ضمناً كاملا خصوصي وزيرگوشي ميگويم که مرتب صفحه (نمک دزدی) نيز بناغلي راصع مي باشد ... اما چون ما به وي وعده داده ايم که اين راز را افشا نسازيم ، از شما هم مي خواهيم که اين موضوع را بکسي نگوييد تا ما وعده خلاف نشويم ...

بناغلي راصع

بناغلي محمد ناصر اميد

بناغلي پاينده محمد مستمنی

عکاس فعال پښتون بزغ که باتهيئه عکاس مجله در هرات که باارسال فوتو هاي مورد ضرورت مجله از هيچنوع همکاري دريغ نمي کند . با ما همکاري صميمانه دارد .

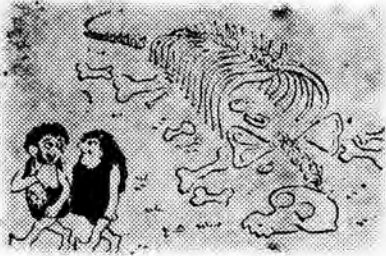
(قو بيلای) له مونږ سره ډيره ښه وضعه وکړه اوله همدی کبله اولس کاله هلته پاتي شوه زماعمر په دی وخت کښي ۳۸ کالوته رسيدلي وو به داسي حال کښي چه اولس کلن له وينس څخه راووتم . په دی موده کښي خاقان زه په ډيرو مامو ريتو نو وليږم لم او يو څه موده هم ديوه ښار حکمران وم .

په پای کښي داو لسو کلونو څخه وروسته مود خاقان څخه رخصت واخست او بيرته دوطن په لور راوخوځيدو اوپه ۱۲۹۵ ميلادي کال کښي وينيس ته راورسيده . وروسته له هغه دچينو او وينيس په جنگ کښي دچينو يانو په لاس کښي ولويدم اوددوی په جيل کښي ډيره موده پروت وم . (پای)

نمک زد

تهیه و ترتیب: ر.ر. نمک زد

میهمانی در عصر حجر

یک داستان کوتاه کاو بای
بتقلید از فلمهای امریکایی

یک روز مرد مستی وارد کافه‌ی شده و در حائیکه با عصیبت مشتش را به میز بار میکو بید ، خطا ببه به مدیر کافه ، فریاد زد: یک یک کیلاس برای همه ویک کیلاس هم برای خودت به حساب من بریز . تماشا چیان هو را کشیدند و به سلامتی او جامهای خودرا نوشیدند، ولی وقتیکه پیشخدمت ، بل حساب را به ان مرد داد ، وی خنده و حشیانه بی نموده گفت : من پول ندارم .

پیشخدمت ها کتک جانانه به او زده و از کافه خارجش سا ختند... چند روز بعد باز همان مرد وارد همان کافه شده و بازست خشنی فریاد زد : همه به یک یک جام، میهمان من هستید . مدیر کافه با تمسخر گفت: لابد خودم هم یک کیلاس به حساب جناب شما بنوشم ؟ - نه خیر ...! - چرا ...! - زیرا تو خیلی زود بد مست می شوی ...!

واین هم یک فکاهی بی نمک از نمک زد دیگر

دروغ در جواب دروغ

مامور یک اداره که هر روز به بهانه‌ی تازه از اداره غایب می‌شد، روزی نزد رئیس خود رفت و گفت قربان امروز کالا کشی داریم - اجازه بدهید بروم و درخانه با خانم کمک نمایم . رئیس جوابداد: دروغ میگوئی، زیرا چند لحظه قبل خانمت به من تیلیف کردی که در خانه بروی عوض کمک به وی مزاحمش خواهی شد ...! مامور با نا راحتی فکری نمود و گفت : قربان معلوم میشود شما هم مانند من از گفتن دروغ لذت می برید ! رئیس با خسونت پرسید: چطور ؟ مامور خندید و گفت : زیرا من اصلا خانم ندارم که به شما تیلیف کرده باشد ...!

فرستنده : راضیه شیر زاده

جواب مستانه

دو نفر مست در نیمه شب از کوچه می گذشتند ... اولی اشا ره به ماه نموده ، گفت : نگاه کن چرا آفتاب اینقدر تاریک شده است ؟ دومی جواب داد : - احمق این خورشید، نیست، بلکه ستاره می باشد که حامله شده است. و بعد چون هیچکدام قانع نشدند کار شان به جدال کشید . درین موقع مرد عابری که اتفاقاً او هم مست بود ، از کنار شان گذشت ، هر دو با عجله نزد او رفته در حالیکه اشاره به ماه می کردند ، پرسیدند : - رفیق ! این خورشید است ؟ یا ستاره حامله ؟ آن مرد جوابداد : - معذرت می خواهم ... من نمیدانم زیرا در این محله سکونت ندارم (۱)

پستول بزرگ

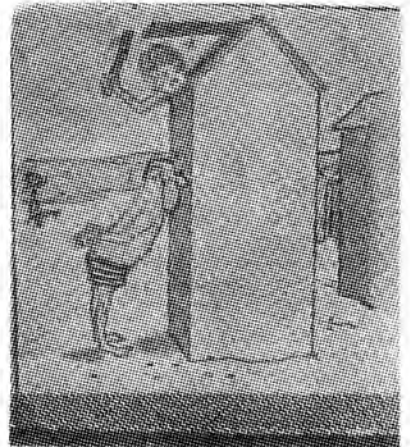
دامتیاز خواند: رادیو افغانستان
مسئول مدیر: محمد ناصر طهوری

دلیکوالو کمیته :

محمد گلاب ننگرهاری ، عبدالله غمخور ، پروین علی او عبدالله نظمی

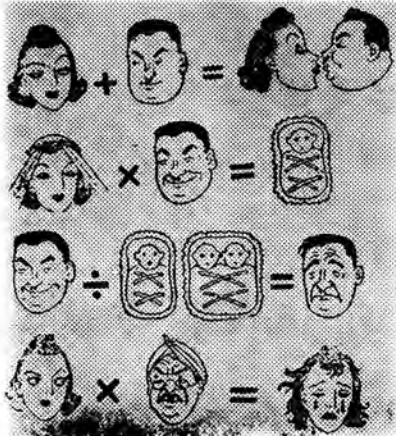
قیمت یک شماره :

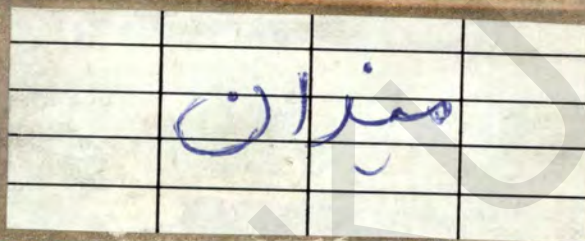
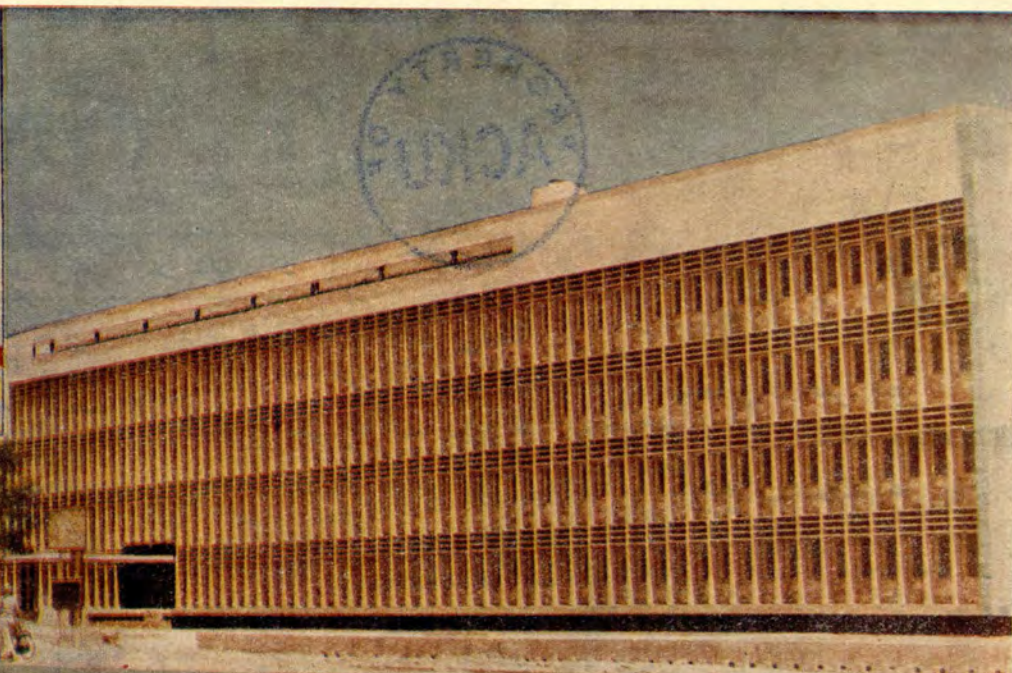
در مرکز - دو افغانی
در ولایات - دو افغانی و ۰۰ پول

بدون شرح....

و حالا چند معادله چند مجهوله

دستگاه ساختمانی افغانی با اعمار ساختمان های زیبا و محکم
بسمویه عالی، مشتریان خود را جلب و پیماننه موسسه ایست که
عمارات بزرگ شمهارا به وجه احسن و مشخصات زیبا آباد میکند
دستگاه ساختمانی با نجارب کافی متخصصان و پرسونل
آزموده، وسایل و وسایط عمری مجهز است و فابریکات ما
فرمایشات شما را می پذیرند .

فابریکه نجاری - بهترین مبل و فرنیچر دفتر و منزل شما را
بابهترین اسلوب مطابق دلخواه شما تهیه میکند .

فابریکه مواد کانگریتی - هر نوع کتاره، بلاک سقفی و پایپ
سمنتی را بدسترس شما میگذارد .

دستگاه جفل شمویی - انواع ریگ سمورت شده را به سائزهای
مختلف و قیمت مناسب در هر وقت تقدیم مینماید .